

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Κ'

Μνήμη τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων

ῬΗΓΙΝΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΣΤΟΥ

ΕΝ Τῶι ΜΙΚΡῶι ΕΣΠΕΡΙΝῶι

Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν Στίχους δ',
καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια

Ἦχος α' Τῶν οὐρανίων ταγμαίων.

Η μεγαλόνησος Κύπρος, τέρπου καὶ χόρευε,
λαμπροφανῶς τελοῦσα, τὴν ἐπέτειον μνή-
μην, Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου τῶν θαυμαστῶν, ἀ-
θλοφόρων τῆς πίστεως, κομισαμένων ἀξίως πα-
ρὰ Θεοῦ, ἰαμάτων τὰ δωρήματα.

Εν τῷ σταδίῳ νομίμως, ἀγωνισάμενοι, Ῥηγί-
νε καὶ Ὁρέστα, ἀθληταὶ τροπαιοῦχοι, τοῖς
λάτραις τῶν εἰδώλων καρτερικῶς, τοὺς αὐχένας
ἐκλίνατε, καὶ ὡσπερ ἄρνες καὶ πρόβατα λογικά,
τοῦ Χριστοῦ ἐσφαγιάσθητε.

Φασούλλα σήμερον χαίρει, σκιρτᾷ καὶ γάνυ-
ται, καὶ Τρεμιθοῦσα Πάφου, καὶ Ἀπλίκιον
θεῖοι, Ῥηγίνε καὶ Ὁρέστα πανευσθενεῖς, ἀθλη-
ταὶ τοῦ Παντάνακτος, καὶ πᾶσα Κύπρος τε-
λοῦσα ὑμῶν λαμπρῶς, μνήμην ὄντως τὴν σεβά-
σμιον.

Εν τῇ Φασούλλᾳ Ῥηγίνε, ἐν ἧ ἐνήθησας, πα-
νευλαβῶς σὸν τάφον, προσκυνοῦντες βοῶ-

μεν· Μαρτύρων ἀλκιφρόνων ὑπογραμμέ, ἐκτε-
νῶς καθικέτευε, σὺν τῷ Ὁρέστη συνάθλω σου
τῷ στερρῷ, ὑπὲρ πάντων τῶν τιμώντων σε.

Δόξα... Ἦχος δ'

Τὸν τῆς εὐσεβείας τίμιον ἀγῶνα, ὁμοψύχως
τελέσαντες Μάρτυρες, τῶν εἰδώλων τὴν
πλάνην ἠδαφίσατε, καὶ τῶν αὐτῶν λατρῶν τὴν
δύναμιν καθείλετε· ὅθεν Κυπρίων ἡ νῆσος σε-
μνυνομένη, ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς ὑμῶν ἀγῶσι, τὴν πα-
νέορτον ὑμῶν σήμερον ἄγει πανήγυριν, δαυϊ-
τικῶς βοῶσα· Μέγας εἶ, Κύριε, ὁ ἐνδοξαζόμε-
νος, ἐν ταῖς μνεῖαις τῶν Ἁγίων σου, ὧν ταῖς
πρεσβείαις παράσχου ἡμῖν, δαψιλῶς τὰ ἐλέη
σου.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Τὴν πάνσεπτόν σου Κοίμησιν, Παναγία Παρ-
θένε ἀγνή, τῶν ἀγγέλων τὰ πλήθη ἐν οὐρα-
νῷ, καὶ ἀνθρώπων τὸ γένος, ἐπὶ τῆς γῆς μακαρί-
ζομεν· ὅτι Μήτηρ γέγονας, τοῦ ποιητοῦ τῶν
ἀπάντων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν ἱκετεύουσα,
ὑπὲρ ἡμῶν μὴ παύση, δεόμεθα, τῶν εἰς σὲ μετὰ
Θεόν, τὰς ἐλπίδας θεμένων, Θεοτόκε πανύμνητε
καὶ ἀπειρόγαμε.

Εἰς τὸν Στίχον

Στιχηρὰ Προσόμοια

Ἦχος β' Οἶκος τοῦ Ἐφραθά.

Χαίροις τῶν ἀθλητῶν, δυὰς ἡ γενναιοφρων, Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, ἀθανασίας κρίνα, καὶ εὐψυχίας πρότυπα.

Στίχ. Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ.

Αῖθλησιν τὴν ὑμῶν, Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, γεραίροντες συμφώνως, Χριστὸν δοξολογοῦμεν, ὑμᾶς τὸν στεφανώσαντα.

Στίχ. Τοῖς ἀγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Ρίγη τὰ ζοφερά, τῶν ἐμπυρέτων νόσων, ὑμῶν ἡ χάρις παύει, Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, Χριστοῦ ὀπλῖται ἄριστοι.

Δόξα... Τριαδικὸν

Σθένει σου θεϊκῶ, Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης, οἱ μάρτυρες ῥωσθέντες, Τριάς ὑπεραγία, ἐν ἄθλοις ἠνδραγάθησαν.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Κοίμησιν σὴν σεπτὴν, ὑμνοῦντες Θεοτόκε, κλιτάς σου ἐκζητοῦμεν, οἱ ἐν τοῦ βίου ζάλαις, ἐκάστοτε ποντοῦμενοι.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α' Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Αῖθλητῶν ξυνωρίδα τὴν ἀγιόλεκτον, Ῥηγῖνον ἀτροπαιοφόρον, πανευσθενῆ καὶ λαμπρόν, καὶ Ὀρέστην στρατιώτην γενναιοτάτον, ὡς θαυμασίων φρυκτωροῦς, ἰαμάτων ταῖς βολαῖς, φωτίζοντας νῆσον Κύπρον, ῥοδαῖς ὑμνήσωμεν θείαις, αὐτῶν πρεσβείας ἐκδεχόμενοι.

ΕΝ Τῶι ΜΕΓΑΛῶι ΕΣΠΕΡΙΝῶι

Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστῶμεν Στίχους ζ', καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια

Ἦχος δ' Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Ως λυχνία ἐκλάμπαντες, καλλιμάρτυρες δῖο φωτός, ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ ἀγίῳ Πνεύματι, τὴν Ἐκκλησίαν πυρσεύετε, ἀκτίσιν ἀθλήσεως, καρτερᾶς θεοειδεῖς, ἀθληταὶ καὶ ἰάσεων· ὅθεν σήμερον, ἐκτελοῦμεν Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, τὴν ὑμῶν πανευσχημόνως, μνήμην τὴν ὄντως πανέορτον.

Ως νομίμως ἀθλήσαντες, τὸν Χριστὸν ἐδοξάσατε, τὸν ἐν τῷ σταδίῳ ὑμᾶς κρατύναντα, Ὀρέστα μάρτυς ἀήττητε, καὶ κλέος περιδοξόν, εὐσταλῶν στρατιωτῶν, τὸ κοσμήσαν λαμπρότησι, γενναιότητος, Ἐκκλησίαν Ῥηγῖνε τοῦ Ὑψίστου· ὅθεν χάριν ἰαμάτων, πλουσίως θεῖοι ἐδέξασθε.

Ως θερμὸν ἀντιλήπτορα, εὐφημεῖ μεγαλύνουσα, κόμη τῆς Φασούλλας σε παναιοδίμε, Ῥηγῖνε καὶ θεῖον τάφον σου, πιστῶς κατασπάζεται, καὶ λειψάνων σου σεπτῶν, θήκην πᾶσι τὴν βρύουσαν, τὰ ἰάματα, ἀποπνέουσαν θείαν εὐωδίαν, ὡσπερ κῆπος μυροβόλος, ἐν ὥρᾳ ἔαρος ἔνδοξε.

Τῆ ἀγάπῃ συνδούμενοι, τοῦ Δεσπότης τῆς κτίσεως, καὶ Σωτῆρος πάντων ἡμῶν μακάριοι, στρατῶ ταχὺ κατετάγητε, Ῥηγῖνε θεσπέσιε, καὶ Ὀρέστα εὐκλεές, τοῦ βροτείου τοῦ ἀνακτος, ἀλλὰ ἔσχετε, ἐστραμμένα τὰ ὄμματα καρδίας, τῆς ὑμῶν πρὸς Βασιλέα, τῶν οὐρανῶν τὸν ἀθάνατον.

Λευχαιμίας θεράποντες, τὸν προστρέξαντα Ἀχάρτι, ἐκ τῆς Ἐσπερίας ὑμῶν πανεύφημοι, ἀρτίως ἐθεραπεύσατε, Ῥηγῖνε θεόφιλε, καὶ Ὀρέστα θεαυγές, ἰατῆρες ἀνάργυροι, τῶν ἐκ πίστεως, προφερόντων ὑμῶν τὴν θείαν κλῆσιν, καὶ ὑμνούντων ὀλοθύμως, ὑμῶν τὴν ἔνδοξον ἄθλησιν.

Παρειμένους ἐγείρετε, ἐκ τῆς κλίνης διώκετε, νόσους ἀνιάτους ταχὺ καὶ δείκνυτε, εὐλάλους τοὺς πρόφην Ἁγιοι, ἀλάλους τοῦ Πνεύματος, συνεργεῖα τοῦ σεπτοῦ, θεῖοι μεγαλομάρτυρες, Κύπρου πρόμαχοι, θαυμασίων Ὀρέστα

καὶ Ῥηγῖνε, ποταμοὶ καὶ ἰαμάτων, παντοίων κρῆναι ἀείρυτοι.

Δόξα... Ῥηχος πλ. β'

Σήμερον λαμπροφανῆς ἀνατέταλκεν, ἡ τῆς Ξυνωρίδος τῶν μαρτύρων μνήμη, Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου, τοὺς φιλεόρτους φαιδρύνουσα, μαρμαρυγαῖς τῶν αὐτῶν ἱερῶν κατορθωμάτων· οὗτοι γὰρ στερροψύχως καὶ ὁμοφρόνως, τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ τελέσαντες μαρτύριον, Κύπρον καθηγίασαν τοῖς ὄχετοῖς τῶν αὐτῶν αἱμάτων, καὶ ἠγλαΐσαν τῇ αὐτῶν ὑψηλῇ ἐπιστασίᾳ· ὅθεν τὴν πανσέβαστον αὐτῶν ἐπιτελοῦντες μνήμην, καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν ἀνευφημοῦντες, ὡς πρέσβεις πρὸς Θεὸν θερμοτάτους αὐτοὺς προβάλλομεν, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Δεῦτε τὴν παγκόσμιον Κοίμησιν, τῆς παναμώμου Θεοτόκου ἐορτάσωμεν· σήμερον γὰρ ἄγγελοι πανηγυρίζουσι, τὴν σεπτὴν Μετάστασιν τῆς Θεομήτορος, καὶ πρὸς εὐωχίαν ἡμᾶς τοὺς γηγενεῖς συγκαλοῦσι, τοῦ βοᾶν ἀσιγήτῳ φωνῇ· Χαῖρε ἡ μεταστᾶσα ἀπὸ γῆς, καὶ πρὸς οὐρανίους μονὰς μετοικήσασα. Χαίροις ἡ τῶν Μαθητῶν τὸν χορόν, διὰ νεφέλης κούφης εἰς ἓν συναγαγοῦσα. Χαίροις ἡ ἐλπίς καὶ προστασία ἡμῶν. Σὲ γὰρ Χριστιανῶν τὸ γένος, ἀπαύστως μακαρίζομεν.

Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα

(Κεφ. μγ' 9 - 14)

Τάδε λέγει Κύριος· Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν. Τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἐν αὐτοῖς, ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀκουστὰ ποιήσει ὑμῖν; Ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. Γίνεσθέ μοι μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμην· ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε, καὶ συνῆτε, ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔστι. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ ὁ σφῶν. Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνεΐδισα, καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος. Ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος. Ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει

αὐτό; Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ὁ Ἅγιος Ἰσραήλ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα

(Κεφ. γ' 1-9)

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος. Ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἐξοδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία, σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεός ἐπέειρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀνάλამψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν ἔθνη, καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποηθότες ἐπ' αὐτῷ, συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὀσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα

(Κεφ. ε' 15-ς' 3)

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα, κρίσιν ἀνυπόκριτον· λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον, ὀσιότητα· ὄξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὄργην εἰς ῥομφαίαν. Συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas. Πορεύσονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν, ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαΐλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς. Καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.

Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε· μάθετε, δικασταὶ περάτων γῆς. Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγαιρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Εἰς τὴν Λιτὴν

Στιχηρὰ Ἰδιόμελα

ᾠχος α'

Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ ἡ ἀγιοτρόφος Κύπρος, τὴν ξυνωρίδα τῶν ἀηττήτων στρατιωτῶν τῆς πίστεως, ἔχουσα πρόμαχον ἐν πάσαις θλίψεσι καὶ ζάλαις· οὗτοι γὰρ οἱ ἀήττητοι, Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης, ἐν σοὶ μαρτυρικῶς τὸν ἀγῶνα ἐτέλεσαν, καὶ στεφάνους ἀπέλαβον ἀφθαρσίας· οὐρανοπολιταὶ ὄθεν γενόμενοι, προμηθεῖς Κυπρίων ταχεῖς ὑπάρχουσι, καὶ ἀρωγοὶ καὶ ἀκέστορες τῶν ὑμνούντων, αὐτῶν τὰ λαμπρὰ κατορθώματα.

ᾠχος β'

Οὐ τοῦ πάθους μιμηταὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὑπάρχοντες, Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης, οἱ ὁμοφρόνως ἀθλήσαντες, χάριν εἰλήφασι δαψιλῆ οὐρανόθεν παρέχειν, ἄμφω πιστοῖς ῥώμην καὶ ὑγίαιαν· διὸ πάντες οἱ φιλέορτοι αὐτῶν τὴν ἄθλησιν μέλποντες, δι' ἧς Χριστὸν ἐν σταδίῳ ἐδόξασαν, τὴν ὑπέριμον αὐτῶν μνήμην καταστέφομεν ἄσμασι.

ᾠχος γ'

Τὴν δίφωτον λυχνίαν τῶν θεολαμπῶν μαρτύρων, ἀθλητικοῖς ἐγκωμίοις καταστέψωμεν κράζοντες· Ὀρέστα καὶ Ῥηγῖνε, θεϊότατοι, οἱ τῶν ἀνόμων λατρῶν εἰδώλων σκότος διαλύσαντες, χριστωνύμων χορείας τῇ ὑμῶν ἀνδρεία ἐφωτίσατε· τοῦ ἀδύτου ἐν πόλῳ οὖν φωτὸς ἀπολαύοντες, μετόχους καὶ ἡμᾶς αὐτοῦ ἀξιώσατε, θεοδέκτοις ὑμῶν δεήσεσι.

ᾠχος δ'

Ποταμὸς ἀστεῖρευτος θαυμάτων δείκνυται, ὁ Πάφος σου ἐν Φασούλλα· Ῥηγῖνε περίδοξε· ὡς ἀντιμίσθιον γὰρ ἔλαβες οὐρανόθεν, τῶν ἀθλητικῶν σου πόνων, τὴν χάριν τῶν ἰάσεων, μάρτυς θαυματόβρυτε· ὄθεν πάντες πανευλαβῶς, αὐτὸν ἀσπαζόμενοι, ἀρρωστημάτων δεινῶν ἐκλυτρούμεθα, καὶ ψυχῶν καὶ σωμάτων, ἄμφω ῥῶσιν λαμβάνομεν.

Δόξα... ᾠχος πλ. α'

Τὸ τῆς ἀθλήσεως ὑπελθόντες προθύμως στάδιον, τὴν Ἐκκλησίαν ηὐφράνατε τῇ ὑμῶν

καρτερᾷ ἐνστάσει, καὶ ἀλκιφρόνῳ ἀθλήσει παμμακάριστοι· διὸ ὑμᾶς νῦν, Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, γεραίροντες, ὡς ἀδελφούς τῷ πνεύματι ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηγμένους, τὰς ὑμῶν πρὸς Κύριον, ἀδιαλείπτους εὐχὰς ἐξαιτούμεθα.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Αἴσατε λαοί, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ἄσαι τε· σήμερον γὰρ τὴν ὀλόφωτον ψυχὴν αὐτῆς, εἰς τὰς ἀχράντους παλάμας, τοῦ ἐξ αὐτῆς σαρκωθέντος ἄνευ σπορᾶς, παρατίθησιν· ᾧ καὶ πρεσβεύει ἀδιαλείπτως, δωρηθῆναι τῇ οἰκουμένῃ, εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Εἰς τὸν Στίχον

Στιχηρὰ Προσόμοια

ᾠχος πλ. α' Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθῶς.

Χαίροις ἡ τῶν μαρτύρων δυάς, τῆς νήσου Κύπρου ἱερὰ καλλωπίσματα, οἱ πρόβολοι ἀριστείας, καὶ εὐσεβείας πυρσοί, πᾶσι δαδουχοῦντες, φῶς τῆς πίστεως· ὀπλῖται θεόλεκτοι, τῆς Χριστοῦ παρατάξεως, εἰδωλοφρόνων, παρανόμων τὸ φρύαγμα, οἱ πατήσαντες, ῥάβδῳ θείας δυνάμεως· σκότους οἱ θριαμβεύσαντες, τὸν ἄρχοντα ἐνδοξοί, Ῥηγῖνέ τε καὶ Ὀρέστα, τροπαιοφόροι ἀήττητοι, Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι, τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ.

Χαίροις τῶν ἀθλοφόρων δυάς, Φασούλλας κρίνα μυριστὰ καὶ ἠδύπνευστα, προστάται τῆς Τρεμιθούσης, καὶ Ἀπλικίου φρουροί, θαυμαστὲ Ῥηγῖνε, ἀξιάγαστε, καὶ σέμνωμα πίστεως, ἱερὸν καὶ περίλαμπρον, κλεινὸ Ὀρέστα, ξυνωρὶς θεοδόξαστε, μεγαλόνησον, Κύπρον ἡ περὶ σκέπουσα· ὄθεν ὑμῶν τὴν ἄθλησιν, στερροὶ καλλιμάρτυρες, ἀνευφημοῦντες πρεσβείας, ὑμῶν θερμὰς ἐκδεχόμεθα, πρὸς τὸν Ζωοδότην, ἀφθαρσίας γέρα πᾶσιν, ἀξίως νέμοντα.

Στίχ. Τοῖς ἀγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν Κύριος.

Μνήμην ἐπιτελοῦντες φαιδρῶς, ὑμῶν Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα τὴν πάνσεπτον, σαμβύκη τε καὶ κιθάρα, δοξολογοῦμεν Χριστὸν, τὸν ὑμᾶς ἐν μάχαις, κραταιώσαντα, καὶ δείξαντα ἔσοπτρα, δωρεῶν θεοῦ Πνεύματος, καὶ θαυμασιῶν,

ἀκεσώδυνα φρέατα, θεοδόξαστοι, στρατιῶται τῆς πίστεως· δέξασθε οὖν γηθόμενοι, ἡμῶν τὰ μελίσματα, ἅπερ προσάγομεν πόθῳ, ὑμῖν καὶ εἴτε ἀκέστορες, θερμοὶ ἐν τῷ βίῳ, τῶν ὑμῶν ἀνευφημούντων, τὰ κατορθώματα.

Δόξα... Ἦχος δ'

Μαρτυρικαῖς ἀνδραγαθίαις καλλωπιζόμενοι, τὴν γήινον στρατείαν κατελίπετε, τῇ οὐρανίῳ συναριθμούμενοι, Ῥηγῖνε καὶ Ὁρέστα στερρόψυχοι· ὑμεῖς γὰρ τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ἀσινῆ διασώσαντες ἄχρις αἵματος, τῆς αἰδίου ἠξιώθητε τρυφῆσαι δόξης, καὶ Χριστοῦ ἀπολαῦσαι κάλλος προσώπου τὸ ἄρρητον· Αὐτοῦ καὶ ἡμᾶς τῆς εὐκλείας, κοινωνοὺς γενέσθαι ἀξιώσατε, τοὺς ἐορτάζοντας μνήμην ὑμῶν τὴν ἐτήσιον, ᾠδαῖς καὶ ἄσμασι πρέπουσι.

Καὶ νῦν... Τῆς Ἑορτῆς

Οὔτε ἐξεδήμησας Θεοτόκε Παρθένε, πρὸς τὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα ἀφράστως, παρῆν Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, καὶ πρῶτος ἱεράρχης, Πέτρος τε ἡ τιμιωτάτη κορυφαία τῶν θεολόγων ἀκρότης, καὶ σύμπας ὁ θεῖος τῶν Ἀποστόλων χορός, ἐκφαντορικαῖς θεολογίαις, ὑμνολογούντες, τὸ θεῖον καὶ ἐξαίσιον, τῆς Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ οἰκονομίας μυστήριον· καὶ τὸ ζωαρχικόν, καὶ θεοδόχον σου σῶμα κηδεύσαντες, ἔχαιρον πανύμνητε. Ὑπερθεν δὲ αἱ πανάγια καὶ πρεσβύταται τῶν ἀγγέλων Δυνάμεις, τὸ θαῦμα ἐκπληττόμεναι, κεκυφῦται ἀλλήλαις ἔλεγον· Ἄρατε ὑμῶν τὰς πύλας, καὶ ὑποδέξασθε τὴν τεκοῦσαν, τὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς Ποιητὴν· δοξολογίαις τε ἀνυμνήσωμεν, τὸ σεπτὸν καὶ ἅγιον σῶμα, τὸ χωρῆσαν τὸν ἡμῖν ἀθεώρητον καὶ Κύριον. Διόπερ καὶ ἡμεῖς τὴν μνήμην σου ἐορτάζοντες, ἐκβοῶμέν σοι πανύμνητε, Χριστιανῶν τὸ κέρας ὕψωσον, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ' Ταχὺ προκατάλαβε.

Μαρτύρων ὁ σύλλογος λαμπρῶς εὐφραίνεται· ἀγγέλων ἐν ἄσμασιν νῦν μεγαλύνωμεν, τὴν μνήμην ὑμῶν ἅγιοι, ἅπαντες μελωδοῦντες, καὶ πιστῶς ἐκβοῶντες· χαίρετε τῆς Τριάδος, δυὰς μαρτύρων καὶ κλέος, Ῥηγῖνε καὶ Ὁρέστα· ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ πρεσβεύετε.

Ἔτερον

Ἦχος πλ. α' Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Αθλητῶν ξυνωρίδα τὴν ἀγιόλεκτον, Ῥηγῖνον ἀτροπαιοφόρον, πανευσθενῆ καὶ λαμπρόν, καὶ Ὁρέστην στρατιώτην γενναιότατον, ὡς θαυμασίων φρυκτωροῦς, ἰαμάτων ταῖς βολαῖς, φωτίζοντας νῆσον Κύπρον, ᾠδαῖς ὑμνήσωμεν θείαις, αὐτῶν-πρεσβείας ἐκδεχόμενοι.

Θεοτοκίον Ἦχος α'

Εν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ Κοιμήσει τὸν κόσμον οὐ κατέλιπες Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς· καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρουμένη, ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ Ἀπόλυσις

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν, Κάθισμα

Ἦχος δ' Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Μαργαρίτας νοητοῦς, τῆς παρατάξεως Χριστοῦ, καὶ γενναίους ἀθλητάς, τοὺς ἐν τῇ Κύπρῳ ἀκλινῶς, ὁμολογήσαντας πίστιν ἄχρι θανάτου, τὴν ἡμῶν λαμπρῶς, νῦν ἀναμέλψωμεν, κράζοντες τρανῶς· Ῥηγῖνε ἄλκιμε, καὶ μαρτυρίου ἀκρότης Ὁρέστα, ὑπὲρ ἡμῶν μὴ ἐλλείπητε, καθικετεύοντες τὸν Σωτῆρα, καὶ Δεσπότην τῆς κτίσεως.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Αναβόησον Δαυῖδ, τίς ἢ παροῦσα Ἑορτή; Ἦν ἀνύμνησά φησιν, ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν Ψαλμῶν, ὡς θυγατέρα θεόπαιδα καὶ Παρθένον, μετέστησεν αὐτήν, πρὸς τὰς ἐκεῖθεν μονάς, Χριστὸς ὁ ἐξ αὐτῆς, ἄνευ σπορᾶς γεννηθείς· καὶ διὰ τοῦτο χαίρουσι μητέρες, καὶ θυγατέρες καὶ νύμφαι Χριστοῦ, βοᾶσαι· Χαῖρε ἡ μεταστᾶσα, πρὸς τὰ ἄνω βασιλεία.

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν, Κάθισμα

Ἦχος α' Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Συντρίψαντες ἐχθροῦ, εἰδωλόφρονος πλάνην, ἤθλησατε ὁμοῦ, στρατιῶται Κυρίου, Ῥηγῖνε πανόλβιε, καὶ Ὁρέστα πανάριστε· ὄθεν σήμερον, ὑμῶν τὴν πάνσεπτον μνήμην, ἐορτάζοντες, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις εὐήχοις, Χριστὸν μεγαλύνομεν.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Ο πάντιμος χορός, τῶν σοφῶν Ἀποστόλων, ἠθροίσθη θαυμαστῶς, τοῦ κηδεῦσαι ἐνδόξως, τὸ σῶμά σου τὸ ἄχραντον, Θεοτόκε πανύμνητε· οἷς συνύμνησαν, καὶ τῶν ἀγγέλων τὰ πλήθη, τὴν Μετάστασιν, τὴν σὴν σεπτῶς εὐφημοῦντες· ἦν πίστει ἐορτάζομεν.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα

Ἦχος γ' Τὴν ὠραιότητα τῆς παρθενίας σου.

Τῆς Κύπρου πάντερπνα καὶ θεῖα λείρια, εὐωδιάζοντα τὴν νῆσον ἅπασαν, στερροψυχίας ταῖς ὁδομαῖς καὶ πίστεως εὐωδία, εὐλαβῶς τιμῶμεν ὡς πιστῶν ἀντιλήπτορας, καὶ σεπτοὺς κοσμήτορας ἀθλοφόρων κραυγάζοντες· Ῥηγῖνε καὶ Ὁρέστα μαρτύρων χαῖρε δυᾶς σημειοφόρε.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Εν τῇ γεννήσει σου σύλληψις ἄσπορος, ἐν τῇ Κοιμήσει σου νέκρωσις ἄφθορος· θαῦμα ἐν θαύματι διπλοῦν, συνέδραμε Θεοτόκε· πῶς γὰρ ἡ ἀπειρανδρος, βρεφοτρόφος ἀγνεύουσα; πῶς δὲ ἡ μητρόθεος, νεκροφόρος μυρίζουσα; Διὸ σὺν τῷ Ἀγγέλῳ βοῶμέν σοι· Χαῖρε ἡ Κεχαριτωμένη.

Τὸ Α' Ἀντίφωνον τῶν Ἀναβαθμῶν τοῦ δ' Ἦχου

Προκείμενον, Ἦχος δ'

Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Πᾶσα πνοή

Τὸ Εὐαγγέλιον

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην

(Κεφ. ιε' 17 - ις' 2)

(Ζήτει ἐν τῇ Λειτουργίᾳ τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου)

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους...

Ἦχος Ν' Ψαλμὸς

Δόξα... Ταῖς τῶν Ἀθλοφόρων...

Καὶ νῦν... Ταῖς τῆς Θεοτόκου...

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός...

Τὸ Ἰδιόμελον

Ἦχος πλ. β'

Τοὺς ἐδαφίσαντας πᾶσαν τὴν ἰσχὺν τῶν εἰδώλων, καὶ τρόπαιον στήσαντας τῆς εὐσεβείας, Ῥηγῖνον καὶ Ὁρέστην ἐγκωμιάσωμεν ἄσμασιν· οὗτοι γὰρ Χριστὸν ὀλοσχερῶς ἀγαπήσαντες, ὑπὲρ αὐτοῦ θανεῖν προέκριναν, καὶ στέφος μαρτυρίου εἰλήφασιν καὶ νῦν Χριστῷ παριστάμενοι, ἀδιαλείπτως πρεσβεύουσιν, ὑπὲρ τῶν τελούντων ἐν ὕμνοις, αὐτῶν τὸ μνημόσυνον.

Ἦχος Κανὼν τῶν Μαρτύρων, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς·

Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου συνυμνῶ ἄθλους. Χ.Μ.

Ῥδὴ α'

Ἦχος δ' Ἀνοιξω τὸ στόμα μου.

Ρηγῖνου τὰ σκάμματα, τοῦ γενναιόφρονος μέλψωμεν, καὶ θεῖον μαρτύριον, Ὁρέστου τοῦ εὐκλεοῦς, πόθῳ κράζοντες· εἰδώλων καταπέλται, ὑμῶν μεγαλύνομεν, ἐνδοξον ἄθλησιν.

Ησχύνατε ἄρχοντα, τὸν εἰδωλόφρονα χάριτι, Ἡ τῇ θεῖα καὶ ὄνομα, τοῦ παντεπόπτου Θεοῦ, ἐκρατύνατε, Ῥηγῖνε καὶ Ὁρέστα, ὑμῶν κατορθώμασι, καὶ ρεῖθροις αἵματος.

Γαυρίαμα ἄνομον, κατηδαφίσατε μάρτυρες, Σεβάσματα ἄψυχα, τοῦ ἡγεμόνος στερροί, καλλιμάρτυρες, Ὁρέστα καὶ Ῥηγῖνε, ἀνδρείας ἀρχέτυπα, καὶ θεῖοι πρόβολοι.

Θεοτοκίον

Ιδεῖν κάλλος ἄρρητον, Παρθένε Τόκου τοῦ θείου σου, ἐν θείοις σκηνώμασιν, ὅπερ ὀρῶσι

λαμπρῶς, νῦν οἱ μάρτυρες, Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης· ἀξίωσον ἅπαντας, τοὺς σὲ δοξάζοντας.

Ῥδὴ γ'

Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Νοός μου σκεδάσατε τὸν ζόφον, λαμπρότητος ταῖς μαρμαρυγαῖς, ὑμῶν καὶ καταυγάσατε, τῇ αἴγλῃ τῆς ἀθλήσεως, ὑμῶν νῦν τὴν καρδίαν μου, Κυπρίων φάροι ἀείφωτοι.

Ορέστα ὀπλίτα τοῦ Κυρίου, περίλαμπρε καὶ θεοειδές, Ῥηγῖνε διαδήμασι, τῆς νίκης κατεκόσμησεν, ὑμῶν ὁ Παντοδύναμος, τὰς κεφαλὰς πολυσέβαστοι.

Υπήλθετε γνώμη στερροτάτη, ἐν Κύπρω μαρτύρων θαυμαστῶν, τοὺς ἄθλους καὶ ἀπότμησιν, τῶν κεφαλῶν ἐδέχθητε, σὺν τῷ Ὀρέστη ἄλκιμε, Ῥηγῖνε στῦλοι χρηστότητος.

Θεοτοκίον

Κυρία Μαρία Θεοτόκε, ἐπόμβριζε πᾶσιν ὑετόν, σῆς χάριτος τοῖς μέλπουσι, τῶν ἀθλητῶν τῆς πίστεως, τὰ θεῖα κατορθώματα, καὶ μαρτυρίου τὰ σκάμματα.

Κάθισμα

Ἦχος γ' Θείας πίστεως.

Θεοδόξαστε δυὰς μαρτύρων, καρτερόψυχοι Χριστοῦ ὀπλίται, οἱ τῆς Κύπρου τὴν γῆν ἀγιάσαντες, ὑμῶν αἱμάτων τιμίων τοῖς χεύμασι, Ῥηγῖνε μάρτυς ἀνδρείας μυράλειπτρον, καὶ παμμέγιστε, Ὀρέστα τερπνὸν ὀσφράδιον, χαρίτων, εἴτε πάντων ἀντιλήπτορες.

Δόξα... Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Σοῦ τὴν Κοίμησιν τὴν παναγίαν, ἐορτάζοντες Παρθενομήτορ, ἐκτενῶς σε δυσωποῦμεν πανάμωμε, Θεογεννήτρια σπεῦσον λυτρώσασθαι, ἐκ συμφορῶν καὶ κινδύνων σοὺς πρόσφυγας, μεγαλύνοντας ψαλμοῖς καὶ ψδαῖς ἐκάστοτε, σὴν θεῖαν προστασίαν καὶ ἀντίληψιν.

Ῥδὴ δ'

Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ.

Αγίασματος ταμεῖα, τὰ ὑμῶν ἀνεδείχθησαν, Ἀθληταὶ ὄστεα, ἅπερ εὐλαβῶς ἀσπασζόμενοι,

Ῥηγῖνε σὺν τῷ Ὀρέστη θαυματόβρυτοι, θείας χάριτος, τῶν δωρημάτων πληρούμεθα.

Γαμάτων ἀνεδείχθη, ποταμὸς χαριτόβρυτε, τάφος σου ὁ θεῖος, ἐν Φασούλλα μάρτυς πολυάθλε, Ῥηγῖνε καὶ θεραπεύει πάντα πάσχοντα, ἐκ συμπτώσεων, καὶ ἐμπυρέτου νοσήματος.

Ο Ῥηγῖνος ὁ στερρόφρων, καὶ Ὀρέστης ὁ πάνσοφος, νέμουσιν ἰάσεις, πᾶσι δωρεὰν τοῖς προστρέχουσιν, αὐτῶν τῇ χάριτι καὶ φαιδρῶς γεραίρουσι, τὸ μαρτύριον αὐτῶν καὶ μνήμην τὴν πάνσεπτον.

Θεοτοκίον

Ρώμην δίδως ἀσθενοῦσιν, καὶ νοσοῦσιν ὑγίαιαν, Κεχαριτωμένη, Νύμφη τοῦ Κυρίου ἀνύμφευτε· διό σε πάντες ἐκθύμως μεγαλύνοντες, ἐκδεχόμεθα, τὴν ἱερὰν προστασίαν σου.

Ῥδὴ ε'

Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Εν θλίψεσιν ἅπαντας, πεσόντας καλλιμάρτυρες, καὶ ἐν τῷ πελάγει ποντουμένους, τοῦ βίου τάχος, Ῥηγῖνε θεοειδές, καὶ μάκαρ Ὀρέστα ταῖς ὑμῶν, προσευχαῖς λυτρώσασθε, πρὸς τὸν εὐσπλαγχνον Κύριον.

Σεπτὰ καλλωπίσματα, τῆς Ἐκκλησίας ὄνομα, Ἅγιον Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, Χριστοῦ ἐν Κύπρω, ἐφέσει ὄλη ψυχῆς, ὑμῶν ἐκηρύξατε τρανῶς, καὶ σεπτὸν μαρτύριον, δι' αὐτὸν ὑπεμείνατε.

Τῆς χάριτοςνάματα, ὑμῶν πιστοῖς ἐκχέετε, μάρτυρες Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, τοῖς ἐν Φασούλλα, καὶ Ἀπλικίῳ λαμπρῶς, καὶ ἐν Τρεμιθούσῃ εὐλαβῶς, προσκυνοῦσιν Ἅγιοι, τὰ ὑμῶν θεῖα ἔκτυπα.

Θεοτοκίον

Οδήγησον ἅπαντας, σὲ πόθῳ μεγαλύνοντας, πρὸς τὴν ἀτραπὸν τῆς σωτηρίας, Θεογεννήτορ, ὡς ἀπλανῆς τῶν πιστῶν, ἰθύντειρα καὶ χειραγωγός, πρὸς τὴν ὀλοκλήρωσιν, εὐσεβούντων καὶ θέωσιν.

Ῥδὴ ς'

Τὴν θεῖαν ταύτην.

Υμνεῖ Ῥηγῖνε τὴν χάριν σου, Φασούλλα καὶ τὴν θήκην λειψάνων σου, τὴν θαυματόβρυτον, καὶ τὸν πανίερρον τάφον σου, ἀσπαζομένη πόθῳ, χαρᾶς ἐμπίμπλαται.

Σιῶν τῆς ἄνω οἰκήτορες, Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα Ἰπρεσβεύετε, τῷ Πανοικτίρμονι, Θεῷ ὑπὲρ τῶν ἐν ἄσμασιν, ὑμᾶς μακαριζόντων, λαμπρῶς αἰείποτε.

Υπὲρ Χριστοῦ διηνύσατε, στερρῶς τοῦ μαρτυρίου τὸ στάδιον, καὶ δόξης κρείττονος, κατηξιώθητε ἐνδοξοὶ, Ῥηγῖνε καὶ Ὀρέστα, θεομακάριστοι.

Θεοτοκίον

Ναὲ Θεοῦ εὐπρεπέστατε, καὶ τέμενος αὐτοῦ χρυσοστόλιστον, Θεογεννήτρια, ναοὺς ἡμᾶς θείας χάριτος, ἀξίωσον γενέσθαι, τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ' Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ.

Τῶν ἀθλοφόρων τὴν δυάδα εὐφημήσωμεν, καὶ ὀπλιτῶν τὴν ξυνωρίδα τὴν θεόλεκτον, ἀκατάβλητον Ῥηγῖνόν τε καὶ Ὀρέστην, τὸν σεπτὸν ὡς ταχινοὺς πιστῶν ἀκέστορας, καὶ Κυπρίων ἀρωγοὺς καὶ ἀντιλήπτορας, πόθῳ κράζοντες· Χαίροις ζεῦγος ἀήττητον.

Ὁ Οἶκος

Αγγελοὶ τὴν ἀνδρείαν, τὴν ὑμῶν καθορῶντες, ἐξέστησαν κλεινοὶ ἀθλοφόροι, θαυμασίων Ῥηγῖνε κρουνέ, καὶ σεπτέ Ὀρέστα, παμφαῆς σκῆνωμα, χρηστότητος· διὸ ὑμῖν, κραυγάζομεν ἐν κατανύξει·

Χαῖρε ὀπλίτα στερρέ, Ῥηγῖνε·
χαῖρε Ὀρέστα, ἀνδρείας φάρε.

Χαῖρε τῶν εἰδώλων Ῥηγῖνε τὸ σύντριμμα·
χαῖρε τῶν ἀνόμων Ὀρέστα τὸ ἥττημα.

Χαῖρε θάρρους φέγγος ἄρρητον ὦ Ῥηγῖνε θεαυγές·
χαῖρε σθένους ἀνακτόριον ὦ Ὀρέστα εὐκλεές.

Χαῖρε στεροψυχίας ὦ Ῥηγῖνε φαιδρότης·
χαῖρε ψυχῆς ἀνδρείας ὦ Ὀρέστα σεμνότης.

Χαῖρε θαυμάτων Ῥηγῖνε ὁ χεῖμαρρος·
χαῖρε καμνόντων Ὀρέστα ὑπέρμαχος.

Χαῖρε Χριστοῦ στρατιῶτα Ῥηγῖνε·
χαῖρε ἐχθροῦ καταπέλτα Ὀρέστα.

Χαίροις ζεῦγος ἀήττητον.

Συναξάριον

Τῇ Κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, Μνήμη τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ῥηγῖνου καὶ Ὀρέστου, τῶν ἐν Κύπρῳ ἀθλητικῶς τελειωθέντων.

Στίχοι

Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης, δυὰς μαρτύρων,
Κύπρον ἡγίασαν ὀχετοῖς αἱμάτων.

Οἱ ἅγιοι ἐνδοξοὶ μεγαλομάρτυρες Ῥηγῖνος καὶ Ὀρέστης, στρατευθέντες τῷ γήινῳ βασιλεῖ, διεκρίθησαν διὰ τὴν αὐτῶν ψυχικὴν εὐγένειαν καὶ ἀνδρείαν.

Καταγγεληθέντες τοῖς τὰ εἶδωλα σέβουσιν ὡς χριστιανοί, πολλὰ ὑπέμειναν κολαστήρια ἐν Κύπρῳ Χριστὸν ἀκλινῶς κηρύττοντες. Ἀποστόλων ἐμιμοῦντο τοὺς τρόπους. Ὄθεν συλληφθέντες ἐν Φασούλλα φρικτὰ ὑπέμειναν κολαστήρια, καὶ στερροὶ ὡς ἄκμονες μείναντες ἐν τῇ πίστει, τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς ἀπετημήθησαν. Ὁ πάνσεπτος τάφος τῶν ἁγίων, ὃς καθ' ὑπόδειξιν αὐτῶν ἀνευρέθη, εὐρίσκεται ἐν Φασούλλα τῆς Λεμεσοῦ. Θαυμασθέντες οὐρανόθεν οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀθλοφόροι ἀνάως παρέχουσιν ἰάματα, τοῖς μετὰ πίστεως ἐπικαλουμένοις αὐτῶν τὸ ἅγιον ὄνομα. Ναοὶ φερώνυμοι τῶν ἁγίων εἰσὶ δεδομημένοι ἐν Τρεμιθούση Πάφου, Φασούλλα καὶ Ἀπλικίῳ, ἐνθα πανηγυρικῶς ἄγεται ἡ αὐτῶν πανέορτος μνήμη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου προφήτου Σαμουήλ.

Στίχοι

Μύσας τελευτῇ καὶ Σαμουήλ ὁ βλέπων,
Τὸ ζῶν ἀεὶ φῶς καὶ τελευτήσας βλέπει.

Βῆ δ' ὀρόων μέλλοντα Σαμουήλ εἰκάδι ἔνθεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τῶν ἁγίων τριάκοντα ἑπτὰ μαρτύρων, τῶν ἐν Βιζύῃ τῆς Θράκης μαρτυρησάντων.

Στίχοι

Τρεῖς ἐνδέουσι πρὸς τὸ τοὺς κεκαυμένους,
Χάριν, Τριάς, σοῦ τετράκις τελεῖν δέκα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεβήρου καὶ Μέμνονος κεντυρίωνος.

Στίχοι

Είφει παθὼν Σεβῆρος, εἶρεν ἀξίως,
Ἐπαθλα λαμπρὰ τοῦ διὰ ξίφους πάθους.

Ἐχει τὸ πῦρ σε πρὸς βραχύν, Μέμνον, χρόνον·
Μένει δέ σε στέφανος εἰς ἀεὶ μένων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα, Μνήμη τῆς ἀγίας μάρτυρος
Φωτεινῆς, ἔξω τῆς πόρτης τῶν Βλαχερνῶν.

Στίχοι

Ἦδη βλέπεις φῶς ἄδυτον τοῦ Κυρίου,
Θανοῦσα, μάρτυς, ἀγάπης αὐτοῦ χάριν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα, Μνήμη τοῦ ἀγίου μάρτυρος
Λουκίου τοῦ βουλευτοῦ.

Στίχοι

Βουλὰς ὄλας παρήλθε τὰς Ἀχιτόφελ,
Βουλῇ μιᾷ Λούκιος ἀθλήσας ξίφει.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα, Μνήμη τῶν ἀγίων μαρτύρων
Ἡλιοδώρου καὶ Δοσᾶ.

Στίχοι

Ἡλιοδωρος καὶ Δοσᾶς, οἱ γεννάδαι,
Ἦθλησαν ἄμφω ἀνδρικῶς Χριστοῦ χάριν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα, Μνήμη τοῦ ἀγίου νεομάρτυ-
ρος Θεοχάρους, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει Ἰασημῆ
(1740), ἐν Νεαπόλει Μικρᾶς Ἀσίας.

Ταῖς τῶν Ἀγίων σου πρεσβείαις, ὁ Θεός,
ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ῥδὴ ζ'

Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Υπερένδοξε, Ῥηγῖνε, μάρτυς ἄριστε, καὶ ἀ-
θλοφόρητε, Ὁρέστα μνήμην ὑμῶν, τιμῶν-
τες γηθόμενοι, ἐν πάσαις θλίψεσι, καταφεύγο-
μεν, Κυπρίων τὰ συστήματα, τῇ ὑμῶν ἐπιστα-
σία.

Μαρτυρήσαντες, καλῶς ὑπὲρ τῆς πίστεως,
καὶ κάρας κλίναντες, στυγνῶν μαχαίρα
ἐχθρῶν, ὡς ἄμωμα σφάγια, στερροὶ ἐτύθητε,
γενναιότατε, Ῥηγῖνε στηλογράφημα, ἀριστείας
καὶ Ὁρέστα.

Νίκης κότινον, χρυσόπλοκον ἐδέξασθε, παρὰ
τοῦ Κτίσαντος, Ῥηγῖνε πανευσθενές, καὶ

πλάνης κατάπτωμα, Ὁρέστα πάντιμε· ὄθεν χαί-
ρεσθε, σὺν ἀσωμάτων τάξεσιν, ἐν σκηναῖς νῦν
οὐρανοῖς.

Θεοτοκίον

Ως πανθαύμαστος, ἡ χάρις ἡ σκηνώσασα, ἐν
σοῖ Μητρόθεε· σῆ γὰρ σεπτῇ ἀρωγῇ, ἰών-
ται νοσήματα, ἐχθροὶ συντρίβονται, οἱ παράλυ-
τοι, συσφίγγονται καὶ ἄλαλοι, εὐλαλοῦσι Θεο-
τόκε.

Ῥδὴ η'

Παῖδας εὐαγεῖς.

Αῖρι θαυμαστῶς δεινῶς νοσοῦντας, ἰᾶσθε
καὶ παραλύτους θεραπεύετε, τοὺς πιστῶς
προσφεύγοντας, τῇ ὑμῶν πανάριστοι, ἐπιστα-
σία ἄγιοι, Ῥηγῖνε κράζομεν, τρανῶς καὶ γενναι-
όφρον Ὁρέστα, ἰατῆρες θεῖοι, τῶν ἀλγεινῶς πα-
σχόντων.

Θεῖα συνεργεῖα λευχαιμίας, διώκετε πάθος
ὄντως τὸ δυσίατον, παῖδας θεραπεύετε, ὄγ-
κους ἀφανίζετε, ἐπιληψίαν πάραυτα, ἰᾶσθε ἄγι-
οι, Ῥηγῖνε καὶ Ὁρέστα φωσφόροι, ταχινοὶ
ἀπάντων, θεράποντες νοσοῦντων.

Λάμπετε τῷ κόσμῳ λαμπηδόσι, θαυμάτων
παντοδαπῶν γενναῖοι μάρτυρες, καὶ τῆς ἀν-
τιλήψεως, τῆς ὑμῶν πυρσεύμασι, Ῥηγῖνε τρις-
μακάριστε, χαρίτων πέλαγος, καὶ θείων δωρη-
μάτων Ὁρέστα, παροχεῦ· διόπερ, ὑμᾶς ἀνευφη-
μοῦμεν.

Θεοτοκίον

Οἱ τῶν εὐσεβῶν Κυπρίων δῆμοι, οἱ μέλλον-
τες ξυνωρίδος κατορθώματα, τῶν μαρτύ-
ρων πίστεως, Παναγία Δέσποινα, σὲ πόθῳ με-
γαλύνομεν, καὶ δυσωποῦμέν σε· Μὴ παύσῃ ἐπο-
πτεύουσα πάντας, Κεχαριτωμένη, τοὺς σὲ ὑμνο-
λογοῦντας.

Ῥδὴ θ'

Ἄπας γηγενής.

Υμνησαν ὑμῶν, τοὺς πόνους μεγάλαθλοι,
ὀπλῖται πίστεως, τῶν Κυπρίων τάγματα,
σὺν τῷ Ῥηγίνῳ, Ὁρέστα πάγκαλε, ὅτι Χριστοῦ
τὸ ὄνομα ἐμεγαλύνετε· διὰ τοῦτο, πόθῳ ἐορτά-
ζομεν, τὴν σεπτὴν ὑμῶν μνήμην πανεύφημοι.

Σύμμαχοι πιστῶν, ὑπάρχοντες ἅγιοι, ἀεὶ ἀρήγετε, τοῖς θερμῶς προσφεύγουσιν, ἐν τρικυμίαις ὑμῶν δεήσεσι, Ῥηγῖνε θεοδόξαστε, καὶ ἀκατάβλητε, ἐν ταῖς μάχαις, κατ' ἐχθρῶν τῆς πίστεως, γενναιόφρον Ὁρέστα μακάριε.

Χαῖρε ξυνωρίς, μαρτύρων πανάριστε, πιστῶς κραυγάζομεν, καὶ κατασπαζόμενοι, ὑμῶν τὴν θεῖαν εἰκόνα ἅγιοι, ἐντεύξεις ἐκδεχόμεθα, ὑμῶν πρὸς Κύριον, τὸν Σωτῆρα, καὶ Δεσπότην κτίσεως, σὺν Ὁρέστη Ῥηγῖνε θεόφιλε.

Θεοτοκίον

Μέγιστος φρουρός, ἡμῶν καὶ ὑπέρμαχος, Θεογεννήτρια, πέλουσα διάσφζε, ἀπὸ κινδύνων καὶ περιστάσεων, ἐκάστοτε τοὺς σπεύδοντας, τῇ ἀντιλήψει σου, καὶ Υἱόν σου, τὸν σεπτὸν δοξάζοντας, ἐφυμνίους καὶ ἄσμασι πρέπουσι.

Ἐξαποστειλάριον

Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Τοὺς ἀριστεῖς τῆς πίστεως, δυάδα τὴν ὑπέρλαμπρον, Ῥηγῖνόν τε καὶ Ὁρέστην, τοὺς μεγάλαθλους ὀπλίτας, στρατοῦ τοῦ Παντοκράτορος, πνευματικῶς ὑμνήσωμεν, καὶ αὐτῶν αἰτησώμεθα, πρεσβείας ἵνα τοῦ βίου, καλῶς ὁδεύσωμεν τρίβους.

Θεοτοκίον

Τὴν πάνσεπτόν σου Κοίμησιν, ἐκθύμως ἐορτάζοντες, χρυσοπλοκάτατε πύργε, καὶ δωδεκάτειχε πόλις, ἀγνή Θεογεννήτρια, χριστιανῶν διάσωσμα, καὶ θεῖον καταφύγιον, ἐμπεριστάτων ἀπάντων, σὲ μεγαλύνομεν πόθῳ.

Εἰς τοὺς Αἴνους

Ἴστῶμεν Στίχους δ', καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια

Ἦχος α' Πανεύφημοι Μάρτυρες ὑμᾶς.

Πανεύφημοι μάρτυρες Χριστοῦ, ἀριστείας ἔκτυπα, ἐν Κύπρῳ ὡμολογήσατε, λαμπρῶς τὸ ὄνομα, τοῦ ἀγωνοθέτου, Ἰησοῦ τὸ πάνσεπτον, Ῥηγῖνε καὶ Ὁρέστα πανεύφημοι, ἄχρισ ἀθλήσεως, καὶ αὐχένων ἀποτμήσεως· ὅθεν πόθῳ, ὑμᾶς μακαρίζομεν.

Μαρτύρων εὐψύχων ξυνωρίς, στρατιῶται Μᾶριστοι, ἐν τῇ Φασούλλα ἠθλήσατε, καταδαφίσαντες, τῶν εἰδωλοφρόνων, ἐπηρμένον φρύαγμα, Ὁρέστα καὶ Ῥηγῖνε ἀήττητοι· ὅθεν ἐδέξασθε, ἐκ χειρῶν τοῦ Παντοκράτορος, ἀφθαρσίας, ἀμάραντον στέφανον.

Η νῆσος τῆς Κύπρου πανδημεῖ, ἐορτάζει σήμερον, ὑμῶν τὴν μνήμην τὴν πάντιμον, καὶ τὰ παλαίσματα, πόθῳ ἀνυμνοῦσα, τὰ ὑμῶν μακάριοι, πρεσβείας τὰς ἐνθέρμους πρὸς Κύριον, ὑμῶν ἐκδέχεται, θαυμαστὴ Ῥηγῖνε πάντιμε, καὶ Ὁρέστα, ὀπλίτα τρισόλβιε.

Φασούλλα νῦν χαίρει καὶ σκιρτᾷ, ἦν κατηγιασάτε, ὑμῶν αἱμάτων τοῖς χεύμασι, Ῥηγῖνε ἄριστε, καὶ κλεινὴ Ὁρέστα, καὶ σὺν ταύτῃ γάνυται, Ἀπλίκιον μέγалаθλοι ἅγιοι, πιστῶν ἀκέστορες, Τρεμιθοῦσα ἅμα ἔνδοξοι, καὶ ἡ Κύπρος, ὑμᾶς ἡ γεραίρουσα.

Δόξα... Ἦχος πλ. β'

Τοὺς στερρόφρονας ὀπλίτας τῆς παρατάξεως Κυρίου, τοὺς Χριστοῦ τὸ ὄνομα, ἀνδρικῶς καὶ ὁμοψύχως ὡμολογήσαντας, Ῥηγῖνον καὶ Ὁρέστην ἄσματικῶς εὐφημήσωμεν· οὗτοι γὰρ δι' εὐσέβειαν καὶ ἀληθῆ πίστιν, εἰς Κύπρον γενναίως ἠθλησαν, μαρτύρων γενόμενοι ἀρχέτυπα· ἐνδόξου ὅθεν τέλους ἀξιοθέντες, εὐκλείας ἀγήρω ἠξιώθησαν ἐν πόλῳ, ἔνθα Χριστῷ πρεσβεύουσιν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν... Θεοτοκίον

Τῇ ἀθανάτῳ σου Κοιμήσει, Θεοτόκε Μήτηρ τῆς ζωῆς, νεφέλαι τοὺς Ἀποστόλους, αἰθερίους διήρπαζον· καὶ κοσμικῶς διεσπαρμένους, ὁμοχώρους παρέστησαν τῷ ἀχράντῳ σου σώματι· οἱ καὶ κηδεύσαντες σεπτῶς, τὴν φωνὴν τοῦ Γαβριήλ, μελωδοῦντες ἀνεβόων· Χαῖρε Κεχαριτωμένη, Παρθένε Μήτηρ ἀνύμφευτε, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Μεθ' ὧν Υἱόν σου καὶ Θεὸν ἡμῶν, ἰκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δοξολογία Μεγάλη, καὶ Ἀπόλυσις

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοί, καὶ ἐκ τοῦ Κανό-
νος τῶν Μαρτύρων ἡ γ' καὶ ἡ ζ' ᾠδή.

Ὁ Ἀπόστολος

Προκείμενον, ᾠχος β' (Ψαλμ. ριζ')

Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος.

Στίχ. Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος.

Πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς Παύλου
τὸ Ἀνάγνωσμα

(Κεφ. ζ' 10-17)

(Ζήτει τῇ ΚΖ' Κυριακῇ)

Α'δελφοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ
Ακράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε τὴν πα-
νοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι
πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν
ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς
ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτο-
ρας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευ-
ματικά τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ,
ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ
καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στήναι. Στῆτε οὖν
περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ
ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, καὶ
ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγ-
γελίου τῆς εἰρήνης, ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυ-
ρεδὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησεσθε πάντα τὰ βέλη
τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περι-
κεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαι-
ραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἔστι ρῆμα Θεοῦ.

Ἀλληλοῦῖα (γ'), ᾠχος α' (Ψαλμ. ρια')

Στίχ. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύ-
ριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα.

Ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Τὸ Εὐαγγέλιον

Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν

(Κεφ. κα' 12-19)

(Ζήτει εἰς τὸν Ὅρθρον τῆς ΚΓ' Ἀπριλίου)

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς· Προσέχε-
τε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων...

Κοινωνικὸν

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος.

Ἀλληλοῦῖα.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις ἄθλοφόρων ἡ ξυνωρίς, εὐσθενὲς Ῥη-
γῖνε, καὶ Ὁρέστα πανευκλεές· χαίροις τοῦ
Κυρίου, δυὰς γενναιοφρόνων, στρατιωτῶν ἡ
Κύπρον, ἄθλοις λαμπρύνασα.

Δίστιχον

Ῥηγῖνον κατέστειπε σὺν τῷ Ὁρέστη,
τοὺς ἐν Κύπρῳ, ὕμνοις φαιδροῖς Χαραλάμπης.

Ῥηγῖνον καὶ Ὁρέστην εὐλαβῶς ἦσεν,
Ἡσαίου σεμοῦ χάριν Χαραλάμπης.

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1. Πηγαι

α) Χειρόγραφος παράδοσις

1. Χειρόγραφος κώδιξ ἱεροῦ ναοῦ Παναγίας Χρυσοελευούσης Φασούλλας, περιέχων τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου τῶν θαυματουργῶν, 18 Αὐγούστου 1837, χαρτῶς, φφ. 1-39. Φφ. 1-33 (φ. 34 λευκόν): Μηνὶ Αὐγούστῳ, Κ', τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου, φφ. 35-39: Συναξάριον. Τῷ αὐτῷ μηνί, Κ', τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου τῶν θαυματουργῶν.

Μετὰ τὸ φ. 39 ὑπῆρχον δύο χωριστὰ φύλλα γραφῆς παλαιότερας, περιέχοντα τὸν βίον τῶν ἁγίων εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν.

Τὸ χειρόγραφον ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ φιλολόγου Σίμου Γ. Μενάρδου, Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς «Ἀληθείας», ἐν Λεμεσῷ, τὸ ἔτος 1902, ὑπὸ τὸν τίτλον· Συναξάριον ἁγίων τῆς Κύπρου, Α': Ἅγιος Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης, ὡς ἀκολουθῶς: σσ. 3-4: Πρόλογος ὑπὸ Σίμου Γ. Μενάρδου, 1902, Μαΐου α', σσ. 5-31: Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου, σσ. 32-36: Συναξάριον, σ. 36: Παροράματα.

– Βιβλιογραφία περὶ τοῦ χειρογράφου:

Claude Delaval Cobham, *Excerpta Cypria* (translated and transcribed by Cl. Cobham), Λευκωσία 1895 / Λευκωσία 1969, σσ. 218-219 (βλ. Claude Delaval Cobham, *An attempt at a Bibliography of Cyprus*, (fourth edition), Λευκωσία 1900, σ. 32; Claude Delaval Cobham, *An attempt at a Bibliography of Cyprus by G. Jeffery*, Λευκωσία 1929, σ. 11).

Σίμου Μενάρδου, “Λεμεσός”, ἐφημ. Ἀλήθεια, Λεμεσοῦ, 21 Φεβρουαρίου 1903, Ἀναδημοσίευσις, Σίμου Μενάρδου, “Τοπωνυμικαὶ καὶ λαογραφικαὶ μελέται”, Δημοσιεύματα Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν IV, Λευκωσία 1970, σσ. 106-112, ἰδίως σ. 110.

Ι. Συκουτρῆ, “Desiderata Cypria”, Κυπριακὴ Ἀγιογραφία (Κατάλογος ἐκδεδομένων ἢ ἀνεκδότων πηγῶν τῆς Κυπριακῆς Ἀγιογραφίας), *Κυπριακὰ Χρονικὰ* 2 (1924), σ. 56.

Λοῖζου Φιλίππου, Τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1571-1878), τόμ. Α', Ἐν Λευκωσίᾳ 1930, σ. 232.

2. Χειρόγραφος κώδιξ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου Ἀπλικίου, Παλαιχωρίου Ὁρεινῆς, περιέχων

τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ῥηγίνου (sic) καὶ Ὁρέστου. Συνετάχθη ὑπὸ Χριστοδοῦλου ἱερέως τοῦ Μαλουνταίου, 28 Ἰουνίου 1857, φφ. 1-20: Ἀκολουθία (εἰς λευκὸν παράφυλλον τῆς ἀκολουθίας φέρεται σφραγὶς τῆς ἐκκλησίας Ἁγίου Ρηγίνου, Ἀπλικίου Ὁρεινῆς, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀκόλουθος ἐνθύμησις: “Νικόλαος Χαραλάμπου, χωρίον Ἀπλικίην Ὁρεινῆς, 20 Αὐγούστου 1938, ὅπου ἀν(ο)ίγουν οἱ δρόμοι παρὰ τῷ 25ῳ μιλίῳ τοῦ δρόμου Παλαιχωρίου Λευκωσίας καὶ ἔστω εἰς ἐνθύμησι (πρὸς μετατόπισιν τοῦ Χωρίου)”. Τὸ παρὸν χειρόγραφον δὲν περιλαμβάνει Συναξάριον καὶ οἱ ὕμνοι τῆς ἀκολουθίας, πλὴν τοῦ ἀπολυτικίου, εἶναι διαφορετικοὶ τοῦ χειρογράφου τῆς Φασούλλας.

– Βιβλιογραφία περὶ τοῦ χειρογράφου:

Ἀνδρέα Χρ. Νικόπουλου, Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου, ψαλλομένη τὴν Κ' Αὐγούστου, βάσει τῆς χειρόγραφης φυλλάδας τοῦ 1857, τοῦ ἱερέως Χριστοδοῦλου τοῦ Μαλουνταίου, (α' ἔκδ. Λακατάμια 1991, σσ. 4-5, β' ἔκδ. Λευκωσία 1994 σσ. 6-7).

β) Ἐντυποὶ ἐκδόσεις

1. Σίμου Γ. Μενάρδου, Συναξάριον ἁγίων τῆς Κύπρου, Α': Ἅγιος Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης, Ἐν Λεμεσῷ (Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς «Ἀληθείας») 1902.

2. Μηναιὸν τοῦ Αὐγούστου (ἔκδ. Π. Π. Παρασκευόπουλος), Ἐν Ἀθήναις 1904, σσ. 109-112.

3. Ἰω. Ἀντιφῶντος Γ. Συκουτρῆ, “Desiderata Cypria”, Κυπριακὴ Ἀγιογραφία (Κατάλογος ἐκδεδομένων ἢ ἀνεκδότων πηγῶν τῆς Κυπριακῆς Ἀγιογραφίας), *Κυπριακὰ Χρονικὰ* 2 (1924), σ. 56.

4. Louis Petit, *Bibliographie des Acolouthies grecques*, Βρυξέλλαι 1926, σ. 248.

5. Ν. Γ. Κυριαζῆ, Κυπριακὴ Βιβλιογραφία, Ἐν Λάρνακι (Τύποις «Ἀλβιών», Θ. Μ. Χατζηγιάννου), 1935-1936, σ. 98.

6. Μηναιὸν τοῦ Αὐγούστου (ἐπιστάσις Γεωργίου Γεγλέ ἔκδ. Μιχαὴλ Σαλίβερος), Ἀθήναι ἄ. ἔ., σσ. 147-153.

7. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγαλομαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου, ψαλλομένη τῇ 20ῇ Αὐγούστου, καὶ βιογραφία αὐτῶν, (ἐκδίδεται πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ χωρίου Φασούλλας), Ἐν Λεμεσῷ 1942.

8. Μηναιὸν τοῦ Αὐγούστου (ἔκδ. «Τὸ Φῶς»), Ἐν Ἀθήναις 1961, σσ. 198-206.

9. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγαλομαρτύρων

Ρηγίνου και Όρέστου, ψαλλομένη τῇ 20ῃ Αὐγούστου, και βιογραφία αὐτῶν, Ρηγίνος Εὐαγγέλου, Νέα Ὑόρκη, Η.Π.Α., τῇ 1ῃ Ἰουνίου 1971.

10. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγαλομαρτύρων Ρηγίνου και Όρέστου, ψαλλομένη τῇ 20ῃ Αὐγούστου, και βιογραφία αὐτῶν, Μὲ τὴν ἐπιμέλεια Ἀνδρέα Ν. Ἱεροδιακόνου, Λεμεσὸς 1981.

11. Νικολάου Β. Τωμαδάκη, “Ἡ Κυπριακὴ ἀγιολογία και ὕμνογραφία ἐν σχέσει πρὸς τὰς κυπριακὰς ἀκολουθίας”, *Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 46 (1983-1986), σσ. 206, 207, 231, 237, 246, 250, 251, 253, 266, 267-268, 275, 276, 277.

12. Νίκου Σ. Νικολαΐδη, “Ἀριστοτέλης Κ. Παλαιολόγος, ὁ ἐκδότης τῆς «Ἀληθείας»”, ἐφημ. *Ὁ Φιλελεύθερος*, 20 Ἰανουαρίου 1985.

13. Ὁρολόγιον τὸ Μέγα (ἐκδ. «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»), Ἐν Ἀθήναις 1986, σσ. 430-431.

14. Μηναιὸν τοῦ Αὐγούστου (ἐκδ. «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»), Ἐν Ἀθήναις 1989, σσ. 111-116.

15. Μέγας και ἱερὸς Συνέκδημος Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ (ἐκδ. «Ἀστήρ»), Ἀθήναι 1989, σσ. 802-803.

16. Ἀνδρέα Χρ. Νικόπουλου, Ἀκολουθία τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων Ρηγίνου και Όρέστου, ψαλλομένη τὴν Κ' Αὐγούστου, βάσει τῆς χειρόγραφης φυλλάδας τοῦ 1857, τοῦ ἱερέως Χριστοδούλου τοῦ Μαλουνταίου, (α' ἐκδ. Λακατάμια 1991, β' ἐκδ. Λευκωσία 1994).

17. Θεοχάρους Εὐρ. Σχίζα, “Ἀναφορὰ εἰς τὰς ἀκολουθίας τὰς ψαλλομένας ἐν Κύπρῳ”, *Ἀντιπελάργησις*, τιμητικὸς τόμος πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομον, ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ διακονίας, Λευκωσία 1993, σσ. 531, 534, 541, 543, 547.

18. Χαραλάμπους Θ. Κούρρη πρωτοπρ. Ἀκολουθία ἁγίου Θεοχάρους, Αὐγούστου Κ', ἐκδ. Ἐκκλησίας Τιμίου Σταυροῦ Πεδουλά (ἁ.ἔ.).

γ) Ἡ παροῦσα ἐκδοσις

Ι. Ὁ ἀρχαῖος βίος

Ὁ φιλόλογος Σίμος Γ. Μενάρδος εἰς τὸν πρόλογον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀκολουθίας τῶν μαρτύρων Ρηγίνου και Όρέστου ἐν Λεμεσῷ 1902, Μαΐου α', τύποις «Ἀληθείας», σ. 3, ἀναφέρει ὅτι μετὰ τὸ φύλλον 40 ὑπῆρχον «δύο χωριστὰ φύλλα γραφῆς παλαιότερας περιέχοντα τὸν βίον τῶν ἁγίων εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν». Ὁ βίος οὗτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἀρχαιότερα γνωστὴ γραπτὴ πηγὴ περὶ τῶν μαρτύρων Ρηγίνου και Όρέστου.

Ὁ ἱερὸς Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος ἀντέγραψε τὸ ἔτος 1837 τὴν ἀκολουθίαν και τὸ Συναξάριον, διέσωσε τὰ φύλλα αὐτὰ μετὰ τὸ ἐκ 40 φύλλων χειρόγραφόν του «ἐκ κειμένου γραφέντος ἴσως κατὰ τὰ μέσα τῆς προπαρελθούσης ἑκατονταετηρίδος», κατὰ τὸν Σίμον Γ. Μενάρδον.

Ποῖος εἶναι οὗτος ὁ ἱερὸς Χριστόδουλος; Βεβαίως δὲν εἶναι ὁ ἱερὸς Χριστόδουλος Μαλουνταῖος, ὅστις τὸ 1857

συνέθεσε διαφορετικὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων Ρηγίνου και Όρέστου διὰ τὸ χωρίον Ἀπλίκι Ὁρεινῆς, διότι ἐὰν τὴν ἐγνώριζε δὲν θὰ ἔγραφεν ἄλλην.

Ὁ ἐκ Πάφου Λοῖζος Φιλίππου εἰς τὴν βραβευθεῖσαν μελέτην του, *Τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1571-1878)*, τόμ. Α', Ἐν Λευκωσίᾳ 1930, σ. 232, σημειώνει μετὰ τῶν ἱερέων, οἱ ὁποῖοι ἐκτελοῦσαν χρέη διδασκάλου εἰς τὸ χωρίον Τρεμιθοῦσα τῆς Πάφου τὸν ΙΘ' αἰῶνα και ἱερέα Χριστόδουλον. Θεωροῦμεν πιθανὸν ὅτι ὁ ἱερὸς οὗτος ἀντέγραψε παλαιὸν χειρόγραφον τῆς ἀκολουθίας Ρηγίνου και Όρέστου, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν εἰς τὴν Φασοῦλλαν, διὰ νὰ ψάλλεται εἰς τὴν Τρεμιθοῦσαν. Ἀντίγραφον τῆς ἀκολουθίας παρέδωκεν και εἰς τὴν Φασοῦλλαν, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας ὁ Σίμος Γ. Μενάρδος, τὸ 1902, ἐν Λεμεσῷ.

II. Τὸ Συναξάριον: Τῷ αὐτῷ μηνί, Κ', τῶν ἁγίων ἐνδόξων μαρτύρων Ρηγίνου και Όρέστου τῶν θαυματουργῶν.

Τὸ περιλαμβανόμενον εἰς τὰ φύλλα 35-39 Συναξάριον τοῦ χειρογράφου τοῦ ἀντιγραφέντος τὸ 1837, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα προηγήθη τῆς συνθέσεως τῆς ἀκολουθίας.

Ὁ Σίμος Γ. Μενάρδος εἰς ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Λεμεσός», τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἐφημερίδα *Νέα Ἡμέρα* Τεργέστης, τὴν 8 Φεβρουαρίου 1903 και ἀνεδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐφημερίδα *Ἀλήθεια* Λεμεσοῦ, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1903, ἔγραψε: «Κατὰ τὸ Συναξάριον, (ὅπερ στηρίζεται πάντως ἐπὶ κειμένου παλαιοῦ και ἐξετυπώθη πέρυσιν ἐν Λεμεσῷ), ὁ ἅγιος Ρηγίνος σὺν τῷ Όρέστη, διελθόντες εἰς τὰ μέρη τῆς Νεαπόλεως Νεμεσοῦ, ἐμαρτύρησαν ἐπὶ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων (φ. 28), στιχηρὸν δὲ τῆς λιτῆς λέγει: «*Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ, Νεάπολις Νεμεσοῦ, τῶν Κυπρίων*», (φ. 8)». (Βλ. Σίμου Γ. Μενάρδου, *Τοπωνυμικὰ και λαογραφικὰ μελέται, Δημοσιεύματα τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν IV*, Λευκωσία 1970, σσ. 106-112).

Ὡς πυρὴν τοῦ Συναξαρίου ἐχρησιμοποίηθη ὁ ἀρχαῖος βίος, ὁ ὁποῖος ἐμπλουτίσθη διὰ στοιχείων ἐκ τοῦ Συναξαρίου τοῦ μάρτυρος Καλλιστράτου και τῶν σὺν αὐτῷ, Σεπτεμβρίου ΚΖ', ὅπως τὸ διετύπωσε ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, χειρόγραφα τοῦ ὁποῖου ἦσαν εὐρύτατα διαδεδομένα.

Τὸ Συναξάριον τοῦ μάρτυρος Καλλιστράτου και τῶν σὺν αὐτῷ προσεφέρετο δι' ἐπένδυσιν τοῦ ἀρχαίου βίου τῶν μαρτύρων Ρηγίνου και Όρέστου, διότι φαίνεται ὅτι ἡ παράδοσις ἔθετε τὴν καταγωγὴν αὐτῶν εἰς βόρειον Ἀφρικὴν, ἐκ τῆς ὁποίας μετὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν κατέφυγον εἰς Κύπρον. Τὸ αὐτὸ συνέβη και μὲ τὸν ἐκ Κυρήνης βουλευτὴν μάρτυρα Λούκιον, ὅστις κατέφυγεν εἰς Κύπρον μετὰ τοῦ ἐπάρχου Διογνινιανοῦ. Ἐπίσης εἶναι πιθανὸν ὅτι εἰς τὴν παράδοσιν περὶ τοῦ μαρτυρίου Ρηγίνου και Όρέστου ὑπῆρχον κοινὰ στοιχεῖα αὐτοῦ μετὰ τοῦ μαρτυρίου Καλλιστράτου, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συνταυτισθοῦν.

Παρατίθενται κατωτέρω:

α) Σύγκρισις μαρτυρίου τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Καλλιστράτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Σεπτεμβρίου ΚΖ', ὑπὸ Συμεῶν Λογοθέτου καὶ Μεταφραστοῦ, *Patrologia Graeca* τόμ. 115, σσ. 881-900 καὶ Συναξαρίου τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου τῶν θαυματουργῶν, Αὐγούστου Κ', ἐκδόσεως 1902, ὑπὸ Σίμου Γ. Μενάρδου, σσ. 32-36.

(I.=Μαρτύριον Καλλιστράτου II II.=Συναξάριον Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου)

I. σ. 884: *Καλλίστρατος*· ὃς τῆς Καρχηδονίων μὲν ὄρητο, *σπεῖρα τῇ τῶν Χαλενδῶν* λεγομένη κατειλεγέντος, ἐν Ῥώμῃ... *μόνος ὡσπερ τις ἀστὴρ ἀσελήνῳ νυκτὶ χαρίεν οἶον ἀπέλαμπε, τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει πεφωτισμένος...* Μιᾶς οὖν τῶν νυκτῶν τῆς κοίτης ἐξαναστάντα, καὶ τὰς συνήθεις εὐχὰς τῷ Θεῷ ποιούμενον θεασάμενοι, *τῷ στρατηλάτῃ ταῦτα Περσεντίνῳ διασημαίνουσιν...*

II. σ. 32: *Οὗτοι οἱ Ἅγιοι*, ὑπῆρχον ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα τὴν πόλιν, καὶ διὰ τὴν αὐτῶν προκοπὴν τε καὶ εὐγένειαν, τοὺς ἔγραψαν εἰς τὸ νοῦμερον τοῦ βασιλέως, ὡς Τύρωνες, ἤγουν ἑκατοντάρχους... ἀλλ' ὅμως ἦσαν ἀμφοτέροι χριστιανοὶ καὶ οἱ δύο τοὺς παιδιόθεν... ὅθεν βλέποντες αὐτὸν οἱ ἀναιδεῖς καὶ ἀσεβέστατοι ἔλληνες, τὸν ἐκατάβαλαν, εἰς τὸν Ἡγεμόνα ὅστις ἐλέγετο Περσεντίνος ὁ στρατηλάτης...

I. σ. 885: Ὁ δὲ στρατηλάτης... κελεύει ταθέντα τοῦτον, ὑπὸ στρατιωτῶν ἀφειδῶς τύπτεσθαι... Ὡς δέ, ἐπὶ πολλαῖς ταῖς ὥραις τυπτομένου τοῦ μάρτυρος, τὸ αἷμα τούτου ἴσα καὶ ποταμοῖς, ἀπορρέον...

II. σ. 33: Τότε ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ ὁ τύραννος καὶ ὠργίσθη κατὰ τοῦ Ἁγίου, καὶ προστάσσει νὰ τὸν ἀπλώσουν κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἐράβδιζαν ἐννέα στρατιῶται ἕως οὗ ἐκουράσθησαν καὶ ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμα...

I. σ. 888: Τοῦτο εἰπὼν, *σάκκον ἐνεχθῆναι προστάτει...* καὶ τὸν ἅγιον αὐτῷ ἐμβληθῆναι ἀφειθῆναι τε κατὰ τὸ μέσον εὐθὺς τῆς θαλάσσης. Αὐτὸς δὲ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει... Ὁ δὲ σάκκος θεία τινὶ προμηθεῖα τῇ τῶν ὑδάτων φορᾷ πέτρας ὑφάλου ρήγματι προσπεσὼν διερράγη... Δύο τοιγαροῦν δελφίνες ἐξ ἐπιτάγματος ὡσπερ ὑπονηξάμενοι, κατὰ νότου τε τὸν ἅγιον ὑπολαβόντες, μετεωρίζουσιν, εἶτα τῷ αἰγιαλῷ προσελθόντες, ἠρέμα καὶ λίαν πεφυλαγμένον τῇ γῇ αὐτὸν ἀποτίθενται... Τὸ δὲ τῶν στρατιωτῶν πλῆθος, τῷ παραδόξῳ τοῦ γενομένου καταπλαγέντες, προσπεσόντες εὐθὺς τῶν τοῦ ἁγίου ποδῶν εἶχοντο (ἐννέα δὲ καὶ τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν ἦσαν), ῥυσθῆναι τῆς τῶν εἰδώλων πλάνης αἰτούμενοι, καὶ τῷ Χριστῷ προσαχθῆναι...

II. σ. 34: τότε θυμωθεὶς ὁ Περσεντίνος, ἐπρόσταξεν καὶ ἔφεραν σάκκον καὶ ἔβαλαν μέσα εἰς αὐτὸν τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐβούλλωσε μὲ μολύβι, καὶ παρέδωκε τοῖς ναύταις, καὶ τὸν ἐπῆραν αὐτοὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἕως σαράντα μίλια, καὶ ρίψαντες αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεχώρησαν... ἐρράγη ὁ σάκκος καὶ ἐβγήκεν ὁ Ἅγιος ἀπὸ τὸ σακκίον· καὶ βλέπει (ὡ τοῦ θαύματος!) σιμά του δύο δελ-

φῖνες, καὶ τὸν ἐδέχθησαν ἀπάνω τους, καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω εἰς τὸ παραθαλάσσιον... Οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὡς εἶδαν τὸ γεγονός, ἔπεσαν εἰς τὰ ποδάρια τοῦ Ἁγίου πολλοὶ τῆς πόλεως λέγοντες, μέγας ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· καὶ ἐπίστευσαν πάντες καὶ ἐβαπτίσθησαν...

I. σ. 889: Καθίσας οὖν ἐπὶ τοῦ βήματος ῥοπάλῳ καθ' ἓνα κελεύει τύπτεσθαι τοὺς πεπιστευκότας ἅπαντας στρατιώτας... Ὁ μανίας πάσης καὶ ὀργῆς ἔμπλεως... κελεύει, πρὸς δὲ τὴν φρουρὰν ἀπαχθῆναι φυλαχθησομένους αὐτῇ μέχρις ἂν διασκέψηται, πῶς τὰ περὶ τῆς αὐτῶν διάθηται ἀπωλείας... Σὺν ἅμα γοῦν τῷ ἱερῷ Καλλιστράτῳ τὸ δεσποτικὸν κατακριθέντες, τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν ὑπ' ἐκείνου ἐξεπαιδεύοντο...

II. σ. 34: καὶ μετ' αὐτοὺς ἔβαλαν πάντας τοὺς πιστεύσαντας, ἕως νὰ συλλογισθῇ μὲ τί θάνατον νὰ τοὺς θανάτωσῃ· ὁ δὲ Ἅγιος ἐδίδασκεν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ νὰ στέκονται στερεοὶ εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ...

I. σ. 897: Οἱ δὲ πιστεύσαντες πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν στρατιῶται παραγενόμενοι τὰ τῶν ἁγίων ἀνείλοντο σώματα, ἐντίμως τε ἔθασαν· καὶ ναὸν αὐτοῖς οὐ πολλοῖς ὅμοιον τῷ κάλλει ἀνήγειραν...

II. σ. 35: Κάποιοι δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοί, ἐπῆραν τὰ μαρτυρικὰ λείψανα, καὶ τὰ ἔθασαν αὐτὰ ἐντίμως... μετὰ δὲ χρόνους ἱκανοῦς, ἐφάνησαν οἱ ἅγιοι μάρτυρες, εἰς ἓνα θεοσεβῆ καὶ εὐλαβῆ ἱερέα, ἐν ὁράματι καὶ πηγαίνόμενος, ἦρε τὴν μυροθήκην καὶ Ἴερὰν λάρνακα, μετὰ τῶν ἱερῶν καὶ μαρτυρικῶν λειψάνων, μεγαλοπρεπῆ τε καὶ ἔντεχνον, καὶ μὲ γράμματα ἐπάνω εἰς αὐτήν, γεγραμμένα ἐντέχνως, τὰ τῶν μαρτύρων ὀνόματα· Καὶ ἔκτισε ναὸν μεγαλοπρεπῆ, εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ἁγίων, καὶ εἰκόνα ἔντεχνον ἐξωγράφησεν...

β) Στοιχεῖα τοῦ Συναξαρίου τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου τῶν θαυματουργῶν, Αὐγούστου Κ', ἐκ τοῦ χειρογράφου τοῦ ἔτους 1837, κατὰ τὴν ἔκδοσιν Σίμου Μενάρδου τοῦ ἔτους 1902, τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχουν εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Καλλιστράτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, Σεπτεμβρίου ΚΖ', ὑπὸ Συμεῶν Μεταφραστοῦ *M.P.G.* 115 (1864), σσ. 881-900.

1) φ. 35, σ. 32: «Οὗτοι οἱ Ἅγιοι, ὑπῆρχον ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα τὴν πόλιν...».

2) φ. 35, σ. 32: «τοὺς ἔγραψαν εἰς τὸ νοῦμερον τοῦ βασιλέως, ὡς Τύρωνες, ἤγουν ἑκατοντάρχους...».

3) φ. 35, σ. 32: «ἦσαν ἀμφοτέροι χριστιανοὶ καὶ οἱ δύο τοὺς παιδιόθεν...».

4) φ. 35, σ. 32: «ὁ γενναῖος ἀδάμας Ῥηγίνος, ὀνομάζετο Βονομίληξ τὸ πρότερον...».

5) φ. 35, σ. 32: «τὸν ἐκατάβαλαν, εἰς τὸν Ἡγεμόνα ὅστις ἐλέγετο Περσεντίνος ὁ στρατηλάτης...».

6) φ. 35, σσ. 32-33: «θυσιάσε τοῖς θεοῖς Ῥηγίνε, ἵνα φύγῃς ἀπὸ τὰ βάσανα· ὁ δὲ Ἅγιος λέγει αὐτῷ. Θύω τῷ Θεῷ μου τῷ ὑψίστῳ θυσίαν αἰνέσεως, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τῷ πλαστοουργήσαντι κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον·

τούτω θυσία γίνομαι ἐγώ· οἱ δὲ θεοὶ ὅπου προσκυνᾶτε ἐσεῖς, εἰδωλά εἰσι κωφὰ καὶ ἄλαλα...».

7) φ. 35, σ. 33: «Τότε ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ ὁ τύραννος καὶ ὠργίσθη κατὰ τοῦ Ἁγίου, καὶ προστάσσει νὰ τὸν ἀπλώσουν κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἐράβδιζαν ἐννέα στρατιῶται ἕως οὗ ἐκουράσθησαν, καὶ ἡ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἶμα, ὁ δὲ ἅγιος ἐδόξαζεν τὸν Θεόν, ὅπου τὸν ἤξιώσε νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά του...».

8) φ. 35, σ. 33: «ἔπειτα πάλιν προστάσσει ὁ τύραννος, καὶ ἔκαμαν μίαν τάβλαν ὀστρακίνην καὶ σιδηρᾶν καὶ τὴν ἐπύρωσαν τόσον ἕως οὗ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ πῦρ, καὶ τότε ἄπλωσαν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὸν Ἅγιον γυμνὸν διὰ νὰ ἀναλωθῇ ἀπὸ τὴν πυρᾶν τοῦ χαλκουργήματος, ὁ δὲ ἅγιος προσευχόμενος ἔσβυσεν ἡ φλόγα καὶ ἔμεινεν ἀβλαβής...».

9) φφ. 35-36, σσ. 33-34: «τότε ἐθαύμασαν ἅπαντες οἱ παρεστῶτες, ὁ δὲ ἀλιτήριος Περσεντίνος ὁ στρατηλάτης, ἄρχισε νὰ κολακεύῃ τὸν Ἅγιον καὶ τοῦ λέγει, θύσον τοῖς θεοῖς, ὃ Ρηγῖνε διὰ νὰ τιμήσῃς αὐτοὺς καὶ τοῦ λόγου σου, καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω περισσοτέραν τιμὴν παρὰ ὅπου εἶχες τὸ πρῶτον· εἰ δὲ καὶ παρακούσης μου, θέλω νὰ σὲ βυθίσω εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ δὲ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτόν, τὲς τιμὲς ὅπου μοῦ τάσσεις καὶ χαρίσματα, τὲς ἄφησε διὰ λόγου σου, διὰ νὰ τὲς ἔχῃς μαζί σου, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, καὶ διὰ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ὅπου μὲ φοβερίζεις, ἐγὼ δὲν τὸ βάννω εἰς τὸν νοῦν μου τίποτε· διότι ὁ Θεὸς ἐγλύτωσε τὸν προφήτην Ἰωνὰν ὅπου ἦτον εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους, αὐτὸς θέλει γλυτώσει καὶ ἐμένα σήμερον ἀπὸ τὴν θάλασσαν· καὶ διὰ τοὺς μιαρούς σου θεοὺς, δὲν σοῦ τὸ εἶπα μιαρῶτατε ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησε· τότε θυμωθεὶς ὁ Περσεντίνος, ἐπρόσταξεν καὶ ἔφεραν σάκκον καὶ ἔβαλαν μέσα εἰς αὐτὸν τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐβούλωσε μὲ μολύβι, καὶ παρέδωκε τοῖς ναύταις. Καὶ τὸν ἐπῆραν αὐτοὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἕως σαράντα μίλια, καὶ ῥιψαντες αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεχώρησαν...».

10) φ. 37, σ. 34: «Ὁ δὲ μιαρῶτατος ἄρχων ἐπρόσταξε καὶ ἔβαλαν τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ Ὁρέστην τὸν συστρατιώτην αὐτοῦ, διατὶ ὡς εἶδε τὸν σύντροφον αὐτοῦ Ρηγῖνον νὰ ἔβγη ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἐκήρυττε καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν εἶναι ἀληθινόν...».

11) φ. 37, σ. 34: «καὶ μετ' αὐτοὺς ἔβαλαν πάντας τοὺς πιστεύσαντας...».

12) φ. 38, σσ. 34-35. «Προσευχόμενοι δὲ ἕως τὴν αὐγὴν ἄγγελος δὲ Κυρίου ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, καὶ ἐξεληθόντες ἔξω ἀνεχώρησαν ἅπαντες, ὅπου τὸν ὠδήγησεν ἕκαστον ὁ κύριος.».

13) φ. 38, σ. 35: «Ὁ δὲ Ἅγιος Ρηγῖνος σὺν τῷ Ὁρέστη μετὰ ἐτέρων πολλῶν ἄραξαν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ· καὶ διασπαρέντες ἐν πολλοῖς τόποις, ἄλλοι ἀσκήτευσαν εἰς ἀπόκρυφον τόπον, ἄλλοι δὲ ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν τὰς κεφαλὰς ἀπετιμήθησαν. Ὁ δὲ Ἅγιος Ρηγῖνος σὺν τῷ Ὁρέστη, διεληθόντες εἰς τὰ μέρη τῆς Νεαπόλεως Νεμεσοῦ ἐκήρυττον παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, καὶ διεληθόντες ἕως τὴν κώμην Φασούλειαν, ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν κρατηθέντες, καὶ ἐξετασθέντες, καὶ πολλὰ βάσανα ὑπ' αὐτῶν ὑπομείναντες, τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς ἀπετιμήθησαν·

κάποιοι δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ, ἐπῆραν τὰ μαρτυρικὰ λείψανα, καὶ τὰ ἔθαψαν αὐτὰ ἐντίμως».

14) φφ. 38-39, σ. 35: «Μετὰ δὲ χρόνους ἱκανοὺς, ἐφάνησαν οἱ ἅγιοι μάρτυρες, εἰς ἓνα θεοσεβῆ καὶ εὐλαβῆ ἱερέα, ἐν ὁράματι καὶ πηγαινάμενος, ἤϊρε τὴν μυροθήκην καὶ Ἱερὰν λάρνακα, μετὰ τῶν ἱερῶν καὶ μαρτυρικῶν λειψάνων, μεγαλοπρεπῆ τε καὶ ἔντεχνον, (39) καὶ μὲ γράμματα ἐπάνω εἰς αὐτὴν, γεγραμμένα ἐντέχνως, τὰ τῶν μαρτύρων ὀνόματα· καὶ ἔκτισε ναὸν μεγαλοπρεπῆ, εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ἁγίων, καὶ εἰκόνα ἔντεχνον ἐξωγράφησεν, τὰ τῶν Ἁγίων μορφώματα, νέους κομιδῆ τὴν ἡλικίαν, καὶ εἰς ἵππους καθημένους· ἐπειδὴ ἦσαν στρατιῶται ἀμφοτέρω καὶ μάλιστα τύρωνες».

15) φ. 39, σσ. 35-36: «Ἐκτοτε τὸ λοιπὸν ἐπεκράτησε νὰ γίνεταί συνάθροισις τῶν εὐλαβῶν Κυπρίων, εἰς τὸν θεῖον αὐτὸν ναόν, καὶ ἱερὰν λάρνακα· καὶ ὅσοι εἰσέρχονται εἰς αὐτὴν, μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως λαμβάνουσι ἐκάστης ἀσθενείας τὴν ἴασιν· καὶ μάλιστα οἱ ὑπὸ τοῦ ῥίγους καὶ θέρμης πάσχοντες, λαμβάνουσι, ταχέως τὴν ἴασιν».

16) φ. 39, σ. 36: «Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τοῖς μέρεσι Νεαπόλεως Νεμεσοῦ, εἰς χωρίον Φασούλειαν· καὶ ἐν τοῖς μέρεσι Λευκωσίας, εἰς χωρίον Ἀπλίκιν».

17) φ. 39, σ. 36: «Ταῖς τῶν ἁγίων σου μαρτύρων Χριστὲ πρεσβείαις, ἐλέησον, καὶ σῶσον ἡμᾶς, Ἀμήν».

γ) Ἡ καταγωγὴ τῶν μαρτύρων

Ἡ ἐπιλογή τοῦ Συναξαρίου τοῦ μάρτυρος Καλλιστράτου, «ὃς τῆς Καρχηδονίων μὲν ὠρμητο», ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἔνδειξιν ὅτι εἰς τὸ Συναξάριον τῆς ἀκολουθίας τῶν μαρτύρων Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου ἦσαν ἀναγεγραμμένα «Οὗτοι οἱ Ἅγιοι ὑπῆρχον ἀπὸ τὴν Καρχηδόνα τὴν πόλιν», ἐξ ἀντιγραφικοῦ δὲ λάθους ἐγράφη «Οὗτοι οἱ Ἅγιοι ὑπῆρχον ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα τὴν πόλιν».

Ἐπίσης ἡ ἡμερομηνία τῆς μνήμης τῶν μαρτύρων Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου, ἡ Κ' Αὐγούστου, συμπίπτει μὲ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς μνήμης τοῦ μάρτυρος Λουκίου τοῦ βουλευτοῦ, «ὃς ὑπῆρχεν ἐκ τῆς πόλεως Κυρήνης τῆς κατὰ Λιβύην» καὶ «ἀφ' οὗ ἐθεάσατο τὸν μέγαν ἱερομάρτυρα Θεόδωρον... τὸ θεῖον ἐδέξατο βάπτισμα. Πείθει δὲ καὶ τὸν ἡγεμόνα Διογνινιανὸν πιστεῦσαι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ βαπτισθῆναι ὃν παραλαβὼν κατέπλευσεν εἰς Κύπρον».

Εἶναι πιθανὸν ὅπως ὁ Λούκιος, τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ Ῥηγῖνος καὶ Ὁρέστης νὰ κατέφυγον ἐκ βορείου Ἀφρικῆς εἰς Κύπρον, ἔνθα καὶ ἐμαρτύρησαν;

III. Ἡ σύνθεσις τῆς ἀκολουθίας: Μηνὶ Αὐγούστῳ Κ', τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου

Ὁ φιλόλογος Σίμος Γ. Μενάρδος εἰς τὸν πρόλογον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀκολουθίας τῶν ἁγίων Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου σημειώνει: «τὴν δὲ κ' τοῦ Αὐγούστου, ὅτε τιμῶνται οἱ Ἅγιοι, τελεῖται λειτουργία καὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία ἐκ τοῦ ἐκδιδομένου χειρογράφου. Τοῦτο φαίνεται ἀντιγραφὸν τῷ 1837 ὑπὸ ἱερέως Χριστοδοῦλου ἐκ κειμένου

γραφέντος ἴσως κατὰ τὰ μέσα τῆς προπαρελθούσης ἑκτονταετηρίδος, ... ἀποτελεῖται δὲ ἐκ 40 σελίδων, μεθ' ἃς ἔπονται δύο χωριστὰ φύλλα γραφῆς παλαιότερας περιέχοντα τὸν βίον τῶν ἁγίων εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν».

Κατὰ τὴν Κ' Αὐγούστου ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία ὑπεράνω τῆς κρύπτῃς, ἡ ὁποία περιεῖχε τὴν σαρκοφάγον τῶν ἁγίων Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, τῆς Φραγκοκρατίας καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Τουρκοκρατίας, ἀνεγνώσκετο δὲ κατ' αὐτὴν τὸ Συναξάριον τὸ περιέχον «τὸν βίον τῶν ἁγίων εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν».

Ὁ Μακάριος Α', Μητροπολίτης Κιτίου (1737-1776), ὅστις ἐχαρακτηρίζετο ὡς «Πανιερώτατος καὶ λογιώτατος», ἀνεκαίνισε ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια τῆς ἐπαρχίας του, ἐφρόντισε καὶ διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἑρμογένους. Αὐτὴ ἀντεγράφη εἰς τὸ χειρόγραφον Χριστούδια Παρδασέρα τὸ 1756 καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἑνετίᾳ τὸ 1771 καὶ 1772, «ἐπιστασία τοῦ λογιωτάτου ἐν Μοναχοῖς Κυροῦ Ἀθανασίου Καρύδη Κυπρίου, τοῦ ἐκ τῆς εὐαγοῦς Ἐπαρχίας τοῦ ἄνωθεν Μητροπολίτου».

Ὁ Μακάριος Α' φαίνεται ὅτι διέγνωσε τὴν ἀνάγκην τῆς συνθέσεως πλήρους ἀκολουθίας διὰ τοὺς μάρτυρας Ῥηγίνον καὶ Ὁρέστην, διὰ νὰ ψάλλεται εἰς τὴν Φασούλλαν κατὰ τὴν πανηγυριν. Ὡς βοηθὸν καὶ ἐκτελεστήν τῆς ἐπιθυμίας του αὐτῆς πιθανῶς ἔσχε τὸν ἐκ Λάρνακος Κωνσταντῖνον Καρύδη, τὸν ὁποῖον εἰσήγαγε εἰς τὴν μοναχικὴν ζωὴν μετὰ τὸ ὄνομα Ἀθανάσιος, τὸν ἐχειροτόνησε τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου εἰς διάκονον καὶ τὴν 24ὴν Μαρτίου 1773 εἰς πρεσβύτερον.

Ὁ Ἀθανάσιος Καρύδης μετὰ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ εἰς τὰ ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ γράμματα εἰς Βενετίαν ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον· καὶ ἐνδεχομένως ἦτο ὁ καταλληλότερος διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν Μακάριον Α' εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἀκολουθίας τῶν ἁγίων Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου.

Ἡ σύνταξις τῆς ἀκολουθίας ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ Συναξαρίου, ὑπολογίζομεν δὲ ὅτι ἐγένετο αὕτη κατὰ τὸ ἔτος 1773. Ἡ ἐπιλογή τῶν ὕμνων ἀπὸ δέκα ἕξ ἀκολουθίας μαρτύρων καὶ ἡ ἀρίστη προσαρμογὴ αὐτῶν μετὰ τοῦ Συναξαρίου τῶν ἁγίων Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου, τόσον ἀπὸ γλωσσικῆς ἐπόψεως ὅσον καὶ ἀπὸ μετρικῆς, ὑποδηλοῦν ὅτι ὁ συνθέσας τὴν ἀκολουθίαν ἦτο λόγιος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὕμνολογίαν καὶ τὴν κυπριακὴν ἀγιολογικὴν παράδοσιν. (Βλ. Κλήμεντος Καρναπᾶ, Ἀνέκδοτα Κυπριακὰ ἔγγραφα τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, Ἐν Ἀμμοχούστῳ, 1904, σ. 12, Λοῖζου Φιλίππου, Τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1571-1878), τόμ. Β', Ἐν Λευκωσίᾳ 1930, σσ. 120-121, Ἀνδρέου Ν. Μιτσίδου, Ὁ Κύπριος τὴν καταγωγὴν Μητροπολίτης Νικομηδείας Ἀθανάσιος Καρύδης ὁ ἐθνομάρτυς, Λευκωσία 1975, Ἱερομονάχου Σωφρονίου Μιχαηλίδη, Ἱστορία τῆς κατὰ Κίτιον Ἐκκλησίας, Λάρνακα 1992, σσ. 139-154, Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, Κυπριακὴ Λογισύνη 1571-1878, Προσωπογραφικὴ θεώρησις, Λευκωσία 2002, σσ. 89-91).

IV. Ἀκολουθία μαρτύρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθησαν οἱ ὕμνοι τῆς ἀκολουθίας Ῥηγίνου καὶ Ὁρέστου μαρτύρων, (ἐκ τῆς ἐκδόσεως Σίμου Γ. Μενάρδου)

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν Δ' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων | Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Φωτίου καὶ Ἀνικίτου μαρτ., Αὐγ. ΙΒ'.

Ε' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων | Γ' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Φωτίου καὶ Ἀνικίτου μαρτ., Αὐγ. ΙΒ'.

Σ' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων | Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτ., Αὐγ. ΙΗ'.

Ζ' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων | Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτ., Αὐγ. ΙΗ'.

Η' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων | Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Ἰουλιανοῦ μάρτ., Ἰουν. ΚΑ'.

Δόξα κεκραγαρίων | Δόξα κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μαρτ., Ὀκτωβρ. ΙΒ'.

Α' Στιχηρὸν Ἰδιόμελον Λιτῆς | Δόξα εἰς τὸν Στίχον ἐκ τῆς ἀκολουθίας Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μαρτ., Ὀκτωβρ. ΙΒ'.

Β' Στιχηρὸν Ἰδιόμελον Λιτῆς | Α' Στιχηρὸν Ἰδιόμελον Λιτῆς ἐκ τῆς ἀκολουθίας Δημητρίου μεγαλομ., Ὀκτ. ΚΖ'.

Γ' Στιχηρὸν Ἰδιόμελον Λιτῆς | Ε' Στιχηρὸν Ἰδιόμελον Λιτῆς ἐκ τῆς ἀκολουθίας Χαραλάμπους ἱερομάρτ., Φεβρ. Γ'.

Δόξα Λιτῆς | Δόξα Λιτῆς ἐκ τῆς ἀκολουθίας Χαραλάμπους ἱερομάρτ., Φεβρ. Γ'.

Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον εἰς τὸν Στίχον | Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Σεργίου καὶ Βάκχου μαρτ., Ὀκτωβρ. Ζ'.

Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον εἰς τὸν Στίχον | Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον ἐκ τῆς ἀκολουθίας Σεργίου καὶ Βάκχου μαρτ., Ὀκτωβρ. Ζ'.

Δόξα εἰς τὸν Στίχον, Ἀπολυτίκιον | Πρωτότυπα. Εἰς τὸν Ὅρθρον Κάθισμα μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν | Κάθισμα μετὰ τὴν γ' φδὴν Κανόνος ἐκ τῆς ἀκολουθίας Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου μαρτ., Ἰουλ. ΚΒ'.

Κάθισμα μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν | Κάθισμα μετὰ τὴν γ' φδὴν τοῦ Κανόνος ἐκ τῆς ἀκολουθίας Φωτίου καὶ Ἀνικίτου μαρτ., Αὐγ. ΙΒ'.

Κάθισμα μετὰ τὸν Πολυέλεον | Κάθισμα μετὰ τὴν γ' φδὴν τοῦ Κανόνος ἐκ τῆς ἀκολουθίας Σεργίου καὶ Βάκχου μαρτ., Ὀκτ. Ζ'.

Ἰδιόμελον μετὰ τὸν Ν' Ψαλμὸν | Δόξα κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Ἀρτεμίου μεγαλομάρτ., Ὀκτωβρ. Κ'.

Ἀκροστιχὶς Α' Κανόνος | Ἀκροστιχὶς Κανόνος ἐκ τῆς ἀκολουθίας Γερβασίου, Προτασίου, Κελσίου μαρτ., Ὀκτωβρ. ΙΔ'.

Α' Κανὼν | Κανὼν ἐκ τῆς ἀκολουθίας Γερβασίου, Προτασίου, Κελσίου μαρτ., Ὀκτωβρ. ΙΔ'.

Β' Κανὼν | Κανὼν ἐκ τῆς ἀκολουθίας Σεργίου καὶ Βάκχου μαρτ., Ὀκτωβρ. Ζ'.

Κάθισμα μετὰ τὴν γ' φδὴν Κανόνος | Κάθισμα μετὰ τὴν γ' φδὴν Κανόνος ἐκ τῆς ἀκολουθίας Μύρωνος μάρτ., Αὐγ. ΙΖ'.

Κοντάκιον καὶ Οἶκος | Κοντάκιον καὶ Οἶκος ἐκ τῆς ἀκολουθίας Κάρπου καὶ Παπύλου μάρτ., Ὀκτωβρ. ΙΓ'.

Α' καὶ Β' Στίχοι Συναξαρίου Α' καὶ Β' Στίχοι Συναξαρίου ἐκ τῆς ἀκολουθίας Εἰρηναίου, Ὠρ καὶ Ὀρόψεως μάρτ., Αὐγ. ΚΒ'.

Γ' Στίχος Συναξαρίου | Γ' Στίχος Συναξαρίου ἐκ τῆς ἀκολουθίας Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μάρτ., Ὀκτωβρ. ΚΕ'.

Ἐξαποστειλάριον α' | Ἐξαποστειλάριον ἐκ τῆς ἀκολουθίας Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μάρτ., Ὀκτωβρ. ΙΒ'.

Ἐξαποστειλάριον β' | Ἐξαποστειλάριον ἐκ τῆς ἀκολουθίας Φλώρου καὶ Λαύρου μάρτ., Αὐγ. Κ'.

Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον Αἰῶν | Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μάρτ., Ὀκτωβρ. ΚΕ'.

Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον Αἰῶν | Β' Στιχηρὸν Προσόμοιον κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μάρτ., Ὀκτ. ΚΕ'.

Γ' Στιχηρὸν Προσόμοιον Αἰῶν | Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον Αἰῶν ἐκ τῆς ἀκολουθίας Κύρου καὶ Ἰωάννου ἀναργύρων, Ἰαν. ΛΑ'.

Δ' Στιχηρὸν Προσόμοιον Αἰῶν | Α' Στιχηρὸν Προσόμοιον Κεκραγαρίων ἐκ τῆς ἀκολουθίας Μανουήλ, Σαβέλ καὶ Ἰσμαήλ μάρτ., Ἰουν. ΙΖ'.

Δόξα Αἰῶν | Δόξα Αἰῶν ἐκ τῆς ἀκολουθίας Σεργίου καὶ Βάκχου μάρτ., Ὀκτωβρ. Ζ'.

V. Τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὀρέστου τῶν θαυματουργῶν (Αὐγούστου Κ', ἐκ τῆς ἐκδόσεως Σίμου Γ. Μενάρδου, σσ. 24, 32-36).

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ'. Τῶν ἁγίων ἐνδόξων. Μεγάλων Μαρτύρων, Ρηγίνου καὶ Ὀρέστου.

Στίχοι

Εἶπει δυὰς τμηθεῖσα, τριστάτας πλάνης,
Βυθῷ καλύπτει τῶν ἑαυτῆς αἱμάτων.

Εἰκοστῇ Ρηγίνον τε τάμον Ὀρέστην.

Οὔτοι οἱ Ἅγιοι, ὑπῆρχον ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα τὴν πόλιν, καὶ διὰ τὴν αὐτῶν προκοπὴν τε καὶ εὐγένειαν, τοὺς ἔγραψαν εἰς τὸ νούμερον τοῦ βασιλέως, ὡς Τύρωνες, ἤγουν ἑκατοντάρχους, διὰ τὴν νεότητα αὐτῶν καὶ ἀνδριαν· ἀλλ' ὅμως ἦσαν ἀμφοτέροι χριστιανοὶ καὶ οἱ δύο τοὺς παιδιόθεν· οὗτος οὖν ὁ γενναῖος ἀδάμας Ρηγίνος, ὀνομάζετο Βονομίληξ τὸ πρότερον· ἐπώλησεν ἅπαντα ὅτι εἶχε, καὶ τὰ ἔδωκεν ἐλεημοσύνην· καὶ ἐποίει νηστίαν καὶ ἄλλας ἀρετάς, ἔτρωγε ἄρτον ξηρὸν μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, ὅθεν βλέποντες αὐτὸν οἱ ἀναιεῖς καὶ ἀσεβέστατοι Ἕλληνες, τὸν ἐκατάβαλαν, εἰς τὸν Ἠγεμόνα ὅστις ἐλέγετο Περσεντίνος ὁ στρατηλάτης· ὅστις ἐπρόσταξεν καὶ τὸν ἔφεραν ἔμπροσθέν του· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐρώτησε τοὺς παρε-

στῶτας, ποῖος εἶναι αὐτὸς, καὶ τί εἶναι τὸ ὄνομά του, οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Βονομίληξ ὁ ἐρμηνευόμενος Ρηγίνος, εἶτα λέγει του ὁ στρατηλάτης, τί λέγουσιν οἱ ἐταῖροί σου περὶ σοῦ, ἤγουν οἱ συστρατιῶταί σου· ὁ δὲ Ἅγιος λέγει, ὅ,τι ἔχουσιν κατ' ἐμοῦ, λεγέτωσαν· καὶ λέγει αὐτῷ θυσιάσε τοῖς θεοῖς Ρηγίνε, ἵνα φύγῃς ἀπὸ τὰ βάσανα· ὁ δὲ ἅγιος λέγει αὐτῷ. Θύω τῷ Θεῷ μου τῷ ὑψίστῳ θυσίαν αἰνέσεως, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· τῷ πλαστουργήσαντι κατ' ἀρχὰς τὸν ἄνθρωπον· τούτῳ θυσία γίνομαι ἐγώ· οἱ δὲ θεοὶ ὅπου προσκυνᾶτε ἐσεῖς, εἰδωλά εἰσι κωφὰ καὶ ἄλλα· τότε ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ ὁ τύραννος καὶ ὠργίσθη κατὰ τοῦ ἁγίου, καὶ προστάσσει νὰ τὸν ἀπλώσουν κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἐράβδιζαν ἐννεά στρατιῶται ἕως οὗ ἔκουράσθησαν, καὶ ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμα. ὁ δὲ ἅγιος ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, ὅπου τὸν ἠξίωσε νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά του· ἔπειτα πάλιν προστάσσει ὁ τύραννος, καὶ ἔκαμαν μίαν τάβλαν ὀστρακίνην καὶ σιδηρᾶν καὶ τὴν ἐπύρωσαν τόσον ἕως οὗ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ πῦρ, καὶ τότε ἄπλωσαν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὸν Ἅγιον γυμνὸν διὰ νὰ ἀναλωθῇ ἀπὸ τὴν πυρὰν τοῦ χαλκουργήματος, ὁ δὲ ἅγιος προσευχόμενος ἔσβυσεν ἡ φλόγα καὶ ἔμεινεν ἀβλαβής· τότε ἐθαύμασαν ἅπαντες οἱ παρεστῶτες, ὁ δὲ ἀλιτήριος Περσεντίνος ὁ στρατηλάτης, ἄρχισε νὰ κολακεύῃ τὸν Ἅγιον καὶ τοῦ λέγει, θύσον τοῖς θεοῖς, ὦ Ρηγίνε διὰ νὰ τιμήσῃς αὐτοὺς καὶ τοῦ λόγου σου, καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω περισσοτέραν τιμὴν παρὰ ὅπου εἶχες τὸ πρῶτον· εἰ δὲ καὶ παρακούσῃς μου, θέλω νὰ σὲ βυθίσω εἰς τὴν θάλασσαν. ὁ δὲ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτὸν, τὲς τιμὲς ὅπου μοῦ τάσσεις καὶ χαρίσματα, τὲς ἄφησε διὰ λόγου σου, διὰ νὰ τὲς ἔχῃς μαζί σου, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, καὶ διὰ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ὅπου μὲ φοβερίζεις, ἐγὼ δὲν τὸ θάννω εἰς τὸν νοῦν μου τίποτε· διότι ὁ Θεὸς ἐγλύτωσε τὸν προφήτην Ἰωάνν ὅπου ἦτον εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους, αὐτὸς θέλει γλυτώσει καὶ ἐμένα σήμερον ἀπὸ τὴν θάλασσαν· καὶ διὰ τοὺς μιαιρούς σου θεοὺς, δὲν σοῦ τὸ εἶπα μιαιρώτατε ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἔθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησε· τότε θυμωθεὶς ὁ Περσεντίνος, ἐπρόσταξεν καὶ ἔφεραν σάκκον καὶ ἔβαλαν μέσα εἰς αὐτὸν τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐβούλλωσε μὲ μολύβι, καὶ παρέδωκε τοῖς ναύταις· καὶ τὸν ἐπῆραν αὐτοὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἕως σαράντα μίλια, καὶ ρίψαντες αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεχώρησαν· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τί οἰκονόμησεν; ὡς ποτὲ καὶ τὸν Ἰωάνν, ὅπου ἐπρόσταξε τὸ κῆτος τὸν μέγαν καὶ τὸν ἐκατάπιεν, οὕτως οἰκονόμησε καὶ εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Ρηγίνου τὰ ὅμοια, ὅτι ὡς καθὼς ἔρριψαν τὸν ἅγιον καὶ ἀνεχώρησαν, ἐρράγη ὁ σάκκος καὶ ἐβγήκεν ὁ Ἅγιος ἀπὸ τὸ σακκίον· καὶ βλέπει (ὦ τοῦ θαύματος!) σιμάτου δύο δελφίνες, καὶ τὸν ἐδέχθησαν ἀπάνω τους, καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω εἰς τὸ παραθαλάσσιον· ὡς δὲ εἶδεν ὁ Περσεντίνος νὰ ἔβγῃ ἔξω ὁ ἅγιος, ἐνόμιζε μαγίαν τὸ θαῦμα ὁ ἀσεβέστατος· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὡς εἶδαν τὸ γεγονός, ἔπεσαν εἰς τὰ ποδάρια τοῦ ἁγίου πολλοὶ τῆς πόλεως λέγοντες, μέγας ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· καὶ ἐπίστευσαν πάντες καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ὁ δὲ μιαιρώτατος ἄρχων ἐπρόσταξε καὶ ἔβαλαν τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ Ὀρέστην τὸν συστρατιώτην αὐτοῦ, διατί ὡς εἶδε τὸν σύντροφον αὐτοῦ Ρηγίνον νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν θά-

λασσαν, ἐκήρυττε καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν θεὸν εἶναι ἀληθινόν· καὶ μετ' αὐτοὺς ἔβαλαν πάντας τοὺς πιστεύσαντας, ἕως νὰ συλλογισθῇ μὲ τὶ θάνατον νὰ τοὺς θανατώσῃ· ὁ δὲ Ἅγιος ἐδίδασκεν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν, διὰ νὰ στεκοῦνται στερεοὶ εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· προσευχόμενοι δὲ ἕως τὴν αὐγὴν ἄγγελος δὲ Κυρίου ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, καὶ ἐξελθόντες ἕξω ἀνεχώρησαν ἅπαντες ὅπου τὸν ὠδήγησεν ἕκαστος ὁ κύριος· ὁ δὲ Ἅγιος Ρηγῖνος σὺν τῷ Ὁρέστη, μετὰ ἐτέρων πολλῶν ἄραξαν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ· καὶ διασπαρέντες ἐν πολλοῖς τόποις, ἄλλοι ἀσκήτευσαν εἰς ἀπόκρυφον τόπον, ἄλλοι δὲ ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν τὰς κεφαλὰς ἀπετιμήθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος Ρηγῖνος σὺν τῷ Ὁρέστη, διελθόντες εἰς τὰ μέρη τῆς Νεαπόλεως Νεμεσοῦ ἐκήρυττον παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, καὶ διελθόντες ἕως τὴν κώμην Φασούλειαν, ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν κρατηθέντες, καὶ ἐξετασθέντες, καὶ πολλὰ βάσανα ὑπ' αὐτῶν ὑπομείναντες, τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς ἀπετιμήθησαν· κάποιοι δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ, ἐπῆραν τὰ μαρτυρικὰ λείψανα, καὶ τὰ ἔθαψαν αὐτὰ ἐντίμως· μετὰ δὲ χρόνους ἱκανοὺς, ἐφάνησαν οἱ ἅγιοι μάρτυρες, εἰς ἓνα θεοσεβῆ καὶ εὐλαβῆ ἱερέα, ἐν ὁράματι καὶ πηγαινάμενος, ἤϊρε τὴν μυροθήκην καὶ Ἱερὰν λάρνακα, μετὰ τῶν ἱερῶν καὶ μαρτυρικῶν λειψάνων, μεγαλοπρεπῆτε καὶ ἔντεχνον, καὶ μὲ γράμματα ἐπάνω εἰς αὐτὴν, γεγραμμένα ἐντέχνως, τὰ τῶν μαρτύρων ὀνόματα· καὶ ἔκτισε ναὸν μεγαλοπρεπῆ, εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ἁγίων, καὶ εἰκόνα ἐντεχνον ἐξωγράφησεν, τὰ τῶν Ἁγίων μορφώματα, νέους κομιδῆ τὴν ἡλικίαν, καὶ εἰς ἵππους καθημένους· ἐπειδὴ ἦσαν στρατιῶται ἀμφοτέρω, καὶ μάλιστα τύρωνες· ἔκτοτε τὸ λοιπὸν ἐπεκράτησε νὰ γίνεται συνάθροισις τῶν εὐλαβῶν Κυπρίων, εἰς τὸν θεῖον αὐτὸν ναὸν, καὶ ἱερὰν λάρνακα· καὶ ὅσοι εἰσέρχονται εἰς αὐτὴν, μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως λαμβάνουσι ἐκάστης ἀσθενείας τὴν ἴασιν· καὶ μάλιστα οἱ ὑπὸ τοῦ ρίγους καὶ θέρμης πάσχοντες, λαμβάνουσι, ταχέως τὴν ἴασιν.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις, ἐν τοῖς μέρεσι Νεαπόλεως Νεμεσοῦ, εἰς χωρίον Φασούλλειαν· καὶ ἐν τοῖς μέρεσι Λευκωσίας, εἰς χωρίον Ἀπλίκιν.

Ταῖς τῶν ἁγίων σου μαρτύρων Χριστὲ πρεσβεΐαις, ἐλέησον, καὶ σῶσον ἡμᾶς, Ἀμήν.

VI. Διέλευσις τῶν μαρτύρων ἐκ Τρεμιθούσης Πάφου

Συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς Τρεμιθοῦσαν Πάφου, ὅταν ἦλθον εἰς Κύπρον οἱ μάρτυρες Ρηγῖνος καὶ Ὁρέστης, ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν Πάφον. Ἐπειδὴ ὁμως συνήντησαν διωγμὸν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρους κατοίκους τῆς πόλεως, κατέφυγον βορειοδυτικῶς τῆς Πάφου εἰς δασώδη περιοχὴν, ὅπου ὑπῆρχε μεγάλη φάραγξ, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁποίας εὐρίσκετο μέγαν φυσικὸν σπήλαιον. Ἐκεῖ κατέφυγον καὶ διέμενον οἱ μάρτυρες.

Μεταγενεστέρως πλησίον τοῦ σπηλαίου, τὸ ὁποῖον ἀνεδείχθη τόπος ἰάσεων, ἀνηγέρθη ναὸς πρὸς τιμὴν τῶν μαρτύρων, ὁ ὁποῖος κατεστράφη κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῆς Πάφου τὸ ἔτος 1953. Ἡ εἰκὼν τῶν μαρτύρων τοῦ ἔτους 1921, διεσώθη καὶ ὑπάρχει εἰς τὸν νέον ναόν, ὁ ὁποῖος

ἀνηγέρθη τὸ 1965 εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωρίου Τρεμιθοῦσα, εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς περίπου χιλιομέτρου ἀπὸ τὸν παλαιὸν ναόν.

(Βλ. Cl. Cobham, *The Churches and Saints of Cyprus*, Λονδῖνον 1910, σσ. 15, 41, Λοῖζου Φιλίππου, *Τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα ἐν Κύπρῳ κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1571-1878)*, τόμ. Α', Ἐν Λευκωσίᾳ 1930, σ. 232, Ἰωάννου Τσικνοπούλλου, *Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Πάφου*, Λευκωσία 1971, σσ. 140, 210, 214, 220, Πρεσβυτέρου Χαραλάμπους Νεοφύτου, *Οἱ ἅγιοι Ρηγῖνος καὶ Ὁρέστης*, Λεμεσὸς 2005, σσ. 8-10).

Ἡ ὑπαρξίς ναῶν ἀφιερωμένων εἰς τοὺς μάρτυρας Ρηγῖνον καὶ Ὁρέστην εἰς τὰ χωρία Ἀκουρσός, Τρεμιθοῦσα καὶ Φασούλλα τῆς Πάφου, εἶναι πιθανὸν νὰ συνδέεται μὲ τὴν παράδοσιν τῆς διελύσεως τῶν μαρτύρων ἐκ τῆς περιοχῆς Τρεμιθούσης.

(Βλ. Ἰ. Τσικνοπούλλου, *Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Πάφου*, Λευκωσία 1971, σ. 210).

VII. Ἡ δρᾶσις Ρηγῖνου καὶ Ὁρέστου εἰς Φασούλλαν Λεμεσοῦ καὶ τὸ μαρτύριον αὐτῶν

Οἱ ἅγιοι Ρηγῖνος καὶ Ὁρέστης ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν εἰς τὰ μέρη Νεαπόλεως Νεμεσοῦ καὶ εἰς τὴν Φασούλλαν ἐδιώχθησαν ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν, οἱ ὅποιοι ἐλάτρευον ἰδιαιτέρως τὸν Λαβράνιον Δίαν (Βλ. Max Ohnefalsch-Richter, *Ancient Places of Worship in Kypros*, Βερολῖνον 1891, σ. 19, Κυριάκου Χατζηγιάννου, *On some disputed Matters of the Ancient Religion of Cyprus*, Τὰ ἐν Διασπορᾷ Β', τῆς δεκαετίας 1969-1979, Λευκωσία 1979, σσ. 188, 193-195, Κ. Χατζηγιάννου, "Προλεγόμενα καὶ σημειώσεις εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς καὶ τὰ λατινικὰ κείμενα", Ἡ ἀρχαία Κύπρος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Πηγὰς, τόμ. Δ', μέρος Β', Λευκωσία 1980, σσ. 88-89, Antoine Hermary, "Le sanctuaire de Zeus Labranios à Phasoula", *Κυπριακαὶ Σπουδαί* 54-55 (1990-1991), σσ. 333-337, pl. LX-LXVII).

Κατὰ τὸ Συναξάριον τῆς ἀκολουθίας, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Σίμου Γ. Μενάρδου τὸ 1902: «Διελθόντες εἰς τὰ μέρη τῆς Νεαπόλεως Νεμεσοῦ ἐκήρυττον παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν. Καὶ διελθόντες ἕως τὴν κώμην Φασούλειαν, ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν κρατηθέντες, καὶ ἐξετασθέντες, καὶ πολλὰ βάσανα ὑπ' αὐτῶν ὑπομείναντες, τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλὰς ἀπετιμήθησαν. Κάποιοι δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ, ἐπῆραν τὰ μαρτυρικὰ λείψανα, καὶ τὰ ἔθαψαν αὐτὰ ἐντίμως.

Μετὰ δὲ χρόνους ἱκανοὺς, ἐφάνησαν οἱ ἅγιοι μάρτυρες, εἰς ἓνα θεοσεβῆ καὶ εὐλαβῆ ἱερέα, ἐν ὁράματι καὶ πηγαινάμενος, ἤϊρε τὴν μυροθήκην καὶ Ἱερὰν λάρνακα, μετὰ τῶν ἱερῶν καὶ μαρτυρικῶν λειψάνων, μεγαλοπρεπῆτε καὶ ἔντεχνον, καὶ μὲ γράμματα ἐπάνω εἰς αὐτὴν, γεγραμμένα ἐντέχνως, τὰ τῶν μαρτύρων ὀνόματα. Καὶ ἔκτισε ναὸν μεγαλοπρεπῆ, εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ἁγίων, καὶ εἰκόνα ἐντεχνον ἐξωγράφησεν, τὰ τῶν Ἁγίων μορφώματα, νέους κομιδῆ τὴν ἡλικίαν, καὶ εἰς ἵππους καθημένους· ἐπειδὴ ἦσαν στρατιῶται ἀμφοτέρω, καὶ μάλιστα τύρωνες» (Βλ. Ἀθ. Παπαγεωργίου, *Ἡ χριστιανικὴ τέχνη στὴν Κύπρον κατὰ τὴν πρώτη χριστιανικὴ χιλιετία*, Λευκωσία

2002, σσ. 285, 287-288, 331).

VIII. Ἡ τιμὴ τῶν μαρτύρων εἰς Ἀπλίκιν Παλαιχωρίου Ὁρεινῆς

Εἰς τὸ Συναξάριον τὸ ἐκδοθὲν τὸ 1902 εἰς Λεμεσὸν ὑπὸ Σίμου Γ. Μενάρδου ἀναφέρεται εἰς τὴν σελίδα 36 ὅτι ἡ σύναξις αὐτῶν τελεῖται «καὶ ἐν τοῖς μέρεσι Λευκωσίας, εἰς χωρίον Ἀπλίκιν».

Εἰς τὸ χωρίον αὐτὸ ὑπάρχει ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τοὺς μάρτυρας Ῥηγῖνον καὶ Ὁρέστην, ἔνθα τελεῖται πανήγυρις τὴν Κ' Αὐγούστου.

Διὰ τὴν πανήγυριν αὐτὴν ὁ ἱερεὺς Χριστόδουλος Μαλουνταῖος τὸ ἔτος 1857, ἐπειδὴ ἀγνοοῦσε τὴν ὑπαρξίν τοῦ χειρογράφου τοῦ 1837, συνέθεσεν ἀκολουθίαν ἐπὶ τῇ βάσει ὕμνων ἕξ μαρτύρων, τῶν ἐξῆς: Σεργίου καὶ Βάκχου, Ὀκτωβρίου Ζ', Παφνουτίου ἱερομάρτυρος, Ἀπριλίου ΙΘ', Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας, Ὀκτωβρίου Γ', Κλαυδίου καὶ ἄλλων, Ἀπριλίου Ε', Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας, Ὀκτωβρίου Α' καὶ Χριστοφόρου μάρτυρος, Μαΐου Θ'.

Φωτοαντίγραφον τοῦ χειρογράφου παρέδωκεν εἰς τὸ Γραφεῖον ἐκδόσεως ἀκολουθιῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου ὁ διδάσκαλος Ἀνδρέας Χρ. Νικόπουλος, ὅστις ἐξέδωκεν αὐτὸ τὰ ἔτη 1991 καὶ 1994.

IX. Ἡ ἀκολουθία τῶν «Κυπρίων Μηναιῶν»

Ἡ δημοσιευομένη ἀκολουθία συνετέθη ὑπὸ τοῦ ὕμνογράφου δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια τὸ ἔτος 2002, φιλαγῶ μερίμνη τοῦ πανοσ. ἀρχιμανδρίτου Ἡσαΐου Κυκκώτου, νῦν Μητροπολίτου Ταμασοῦ καὶ Ὁρεινῆς κ. Ἡσαΐου.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὸν μελετητὴν τῆς Κυπριακῆς ἀγιολογίας καὶ ὕμνογραφίας ὀσιολογιώτατον π. Χαρίτωνα Σταυροβουνιώτην, ὅστις μᾶς ὑπέδειξε τὴν σχέσιν τοῦ Συναξαρίου τῶν μαρτύρων Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου μετὰ τοῦ Συναξαρίου τοῦ μάρτυρος Καλλιστράτου, πρωτοτύπους πηγὰς ὕμνων τῆς ἀκολουθίας, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη τὸ 1902 ὑπὸ Σίμου Γ. Μενάρδου, ὡς ἐπίσης καὶ δι' ἄλλας πολυτίμους εἰσηγήσεις αὐτοῦ.

δ) Βίοι – Συναξάρια

1. Μανουὴλ Γεδεών, Βυζαντινὸν Ἑορτολόγιον, Μνήμαι τῶν ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι μέσων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἐορταζομένων Ἀγίων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899, σσ. 75, 156-157.

2. H. Delehaye, Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae e codice Sirmondiano, Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembris, Βρυξέλλαι 1902, σσ. 909-916.

3. Σίμου Γ. Μενάρδου, Συναξάριον Ἀγίων τῆς Κύπρου, Α': "Ἅγιος Ῥηγῖνος καὶ Ὁρέστης, Ἐν Λεμεσῶ (Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς «Ἀληθείας»)", 1902, σσ. 24, 32-36.

4. Μιχαὴλ Γαλανοῦ, Οἱ βίοι τῶν Ἀγίων τοῦ Μηνολογίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, Μὴν Αὐγούστου, ἔκδ. α' 1906, ἔκδ. β' 1951, ἔκδ. γ' 1988, σ. 72.

5. Basilius Latyſhev, *Menologii Anonymi Byzantini saeculi X,*

fasciculus alter, Πετρούπολις 1912, σσ. 299-303.

6. Ἰωάννου Χάκκεττ, Ἱστορία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, κατὰ μετάφρασιν καὶ συμπλήρωσιν Χαρ. Ἰ. Παπαϊωάννου, τόμ. Β', Ἐν Πειραιεὶ 1927, σσ. 203, 286.

7. Τ. Π. Θέμελη, "Τὰ Μηναιᾶ ἀπὸ τοῦ ΙΑ' μέχρι τοῦ ΙΓ' αἰῶνος", *Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος* 30 (1931), σσ. 562-563.

8. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, πρ. Λεοντοπόλεως, Ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 1935 (ἔκδοσις «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»), (ἀνατυπ. 1995), σ. 408.

9. Ἰωάννου μοναχοῦ Ἀγιορείτου, Βίοι τῶν ἐν Κύπρῳ ἁγίων, μετὰ Χαιρετισμῶν, Κύπρος 1952, σσ. 12, 34, 35.

10. Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Μακαρίου Γ', Κύπρος, ἡ ἁγία νῆσος, α' ἔκδ. Ἀθῆναι 1968, σσ. 36, 39, / β' ἔκδ. Λευκωσία 1997, σσ. 42, 44.

11. Β. Ν. Γιαννοπούλου, "Ὁρέστης ὁ μετὰ Ῥηγῖνου", *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία* 9 (1966), σσ. 948-949.

12. Β. Ν. Γιαννοπούλου, "Ῥηγῖνος μάρτυς", *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία* 10 (1966), σ. 802.

13. Ἀκολουθία τῶν ἐν Κύπρῳ Ἀγίων, ἔκδ. α' Λευκωσία 1972, σσ. 21, 22, ἔκδ. β' Κύπρος 1988, σσ. 47, 65, 66, 134, 136, 154, ἔκδ. γ' Κύπρος 2003, σσ. 50, 51, 55, 57, 70.

14. Ἀνδρέα Χρ. Νικόπουλου, "Βίος ἁγίων Ῥηγῖνου καὶ Ὁρέστου", ἔφημ. *Σημερινή*, 25 Αὐγούστου 1976.

15. Joseph Schiro, *Analecta Hymnica Graeca*, XII, *Canones Augusti*, Ρώμη 1980, σσ. 273-286, 501-503.

16. Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου, Μορφές ποῦ ἁγιασαν τὴν Κύπρο, ἔκδ. δ', Λευκωσία 1988, σσ. 481-488, ἔκδ. ε', Λευκωσία 1998, σσ. 471-477, 585, 586.

17. Ἀ. Παυλίδη, "Ὁρέστης ἅγιος", *Μεγάλῃ Κυπριακῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ* 20 (1989), σ. 359.

18. Ἀ. Παυλίδη, "Ῥηγῖνος ἅγιος", *Μεγάλῃ Κυπριακῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ* 12 (1990), σ. 87.

19. Γ. Κάκκουρα, "Οἱ μάρτυρες Ῥηγῖνος καὶ Ὁρέστης", *Ἀγωνιστικὴ Πορεία* 99, Ἰούνιος-Σεπτέμβριος 1992.

20. Macaire hiéromoine de Simonos – Petras, *Le Synaxaire*, tom. cinquième: Juillet–Août, Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 463-472.

21. Ἀνδρέου Ν. Παπαβασιλείου, Μητρῶον Ἀγιωνυμίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἐν Λευκωσία 2004, σσ. 130-131, 321, 417, 440.

22. Χαραλάμπους Νεοφύτου πρεσβυτέρου, Οἱ ἅγιοι Ῥηγῖνος καὶ Ὁρέστης, Λεμεσός 2005.

2. Βοηθήματα

α) Μελέται

1. Max Ohnefalsch-Richter, *Ancient Places of Worship in Kypros*, Βερολίνον 1891, σ. 19.

2. Σίμου Μενάρδου, "Λεμεσός", ἔφημ. *Ἀλήθεια* Λεμεσοῦ, 21 Φεβρ. 1903, ἀναδημοσίευσίς Σίμου Μενάρδου, «Τοπωνυμικαὶ καὶ λαογραφικαὶ μελέται», Δημοσιεύματα

Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν IV, Λευκωσία 1970, σσ. 106-112.

3. Σίμου Μενάρδου, "Τοπωνυμικὸν τῆς Κύπρου", Ἀθηνᾶ 18 (1905), Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ IV τόμου τῶν Δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, Λευκωσία 1970, σσ. 85, 89, 93, 94, 97.

4. J. L. Myres, Handbook of the Cesnola Collection of Antiquities from Cyprus, The Metropolitan Museum of Art, New York 1914, σσ. 322 / 1914-1915, 550 / 1914, 1915.

5. George Hill, "Νεμεσὸς-Limassol" (μετάφρ. Ἀντ. Ἰντιάνου). Κυπριακὰ Γράμματα ἔτος Δ', ἀρ. 9, Γενάρης 1940, σσ. 438-443.

6. Ἀντ. Ἰντιάνου, "Τὸ τοπωνυμικὸν αἰνίγμα «Λεμεσός»", Κυπριακὰ Γράμματα ἔτος Ε', ἀρ. 66, Δεκέμβρης 1940, σσ. 326-330.

7. Ξεν. Φαρμακίδου, Ἱστορία τῆς Λεμεσοῦ, Ἐν Λεμεσῷ 1942, σσ. 10-11.

8. Σίμου Μενάρδου, "Τοπωνυμικὰ καὶ λαογραφικὰ μελέται", Δημοσιεύματα Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν IV, Λευκωσία 1970, σσ. 8-9, 15, 27-28, 29, 33, 38, 41, 43, 46, 48, 49, 52, 55, 56-57, 83, 87, 288-314.

9. Κυριάκου Χατζηγιάννου, *On some disputed Matters of the Ancient Religion of Cyprus*, Τὰ ἐν Διασπορᾷ Β', τῆς δεκαετίας 1969-1979, Λευκωσία 1979, σσ. 188, 193-195.

10. Κυριάκου Χατζηγιάννου, "Προλεγόμενα καὶ σημειώσεις εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς καὶ τὰ λατινικὰ κείμενα", Ἡ ἀρχαία Κύπρος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Πηγὰς, τόμ. Δ', μέρος Β', Λευκωσία 1980, σσ. 88-89.

11. Γ. Καρούζη, Γεωγραφία τῆς Κύπρου, Λευκωσία 1981, σσ. 230, Ἀπλίκι, 251 Φασούλα, 261 Τρεμιθοῦσα.

12. Γ. Καρούζη, "Ἀκουρσός", *Μεγάλη Κυπριακὴ Ἐγκυκλοπαίδεια* 1 (1984), σ. 301.

13. Γ. Καρούζη, "Ἀπλίκι (Ὀρεινῆς)", *Μεγάλη Κυπριακὴ Ἐγκυκλοπαίδεια* 2 (1985), σ. 242.

14. Ἄ. Παυλίδη, "Τρεμιθοῦσα Πάφου", "Φασούλα Λεμεσοῦ", "Φασούλα Πάφου", *Μεγάλη Κυπριακὴ Ἐγκυκλοπαίδεια* 13 (1990), σσ. 154, 227-228.

15. Antoine Hermary, "Le sanctuaire de Zeus Labranios à Phasoula", *Κυπριακαὶ Σπουδαὶ* 54-55 (1990-1991), σσ. 333-337, pl. LX-LXVII.

16. Peter W. Edbury, "Ἡ πολιτικὴ ἱστορία τοῦ μεσαιωνικοῦ βασιλείου ἀπὸ τῆ βασιλεία τοῦ Οὐγού Δ' μέχρι τὴν βασιλεία τοῦ Ἰανού (1324-1432)", *Ἱστορία τῆς Κύπρου* ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Θεοδώρου Παπαδοπούλλου, τόμ. Δ', Μεσαιωνικὸν Βασίλειον, Ἐνετοκρατία, μέρος Α', Ἰδρυμα Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Λευκωσία 1995, σσ. 107, 109-110.

17. Gilles Grivaud, *Villages désertés à Chypre (fin XIIIe-fin XIXe siècles)*, Ἰδρυμα Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Γραφεῖον Κυπριακῆς Ἱστορίας, *Μελέται καὶ Ὑπομνήματα III*, Λευκωσία 1998, σσ. 91, 183, 184, 187, 192, 195, 197, 227, 230, 242, 243, 244, 293, 344, 417, 443, 446, 450, 452.

18. Ἱερομονάχου Σωφρονίου Γ. Μιχαηλίδη, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λεμεσοῦ, Λεμεσὸς 2002, σσ. 584, 612, 621, 645, 655.

19. Χ. Γ. Χοτζάκογλου, "Βυζαντινὴ ἀρχιτεκτονικὴ

καὶ τέχνη στὴν Κύπρο", *Ἱστορία τῆς Κύπρου* ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Θεοδώρου Παπαδοπούλλου, τόμ. Γ', Βυζαντινὴ Κύπρος, Ἰδρυμα Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Λευκωσία 2005, σ. 694, Πίνακες, σ. 370, εἰκ. 677.

6) Ναογραφία

1. R. de Mas Latrie, *Histoire de l'île de Chypre sous le règne des princes des Lusignan*, II Παρίσι 1852, σ. 110, III, Παρίσι 1855, σσ. 502, 508.

2. Fl. Bustron, *Historia overo Commentarii de Cipro*, (René de Mas Latrie, *Mélanges Historiques*, V, 1886 (ἀνατύπωσις *Κυπριολογικὴ Βιβλιοθήκη*, ἐκδομένη ἐπιμελείᾳ Θεοδώρου Παπαδοπούλλου 8, Λευκωσία 1998, σσ. 34, 171, 247, 352).

3. R. de Mas Latrie, *Chroniques d'Amadi et de Strambaldi*, première partie, *Chronique d'Amadi*, Paris 1891, σ. 494.

4. Claude Delaval Cobham, *The Churches and Saints of Cyprus*, Λονδῖνον 1910, σσ. 1, 2, 14, 15, 18, 27, 39, 41.

5. G. Jeffery, *A Description of the Historic Monuments of Cyprus*, Λευκωσία 1918, σσ. 35, 286, 371, 386, 407, 409.

6. R. M. Dawkins, *Leontios Makhairas, Recital concerning the Sweet Land of Cyprus entitled 'Chronicle'* vol. I, Oxford 1932, σσ. 30-31, 608-611, vol. II, σ. 207.

7. R. Gunnis, *Historic Cyprus*, (α' ἔκδ. Λονδῖνον 1936, β' ἔκδ. Λονδῖνον 1947), σσ. 382-384.

8. Ν. Κυριαζῆ, «Ἅγιοι ἐν Κύπρῳ καὶ οἱ ναοὶ τῶν», *Ἀγάπη* ἔτος Γ', τεύχος 17, Λευκωσία 1946, σ. 22.

9. P. Dikaios, *A Guide to the Cyprus Museum*, Λευκωσία 1947, σσ. XVIII, 99, 102.

10. Π. Δικαίου, *Κτιστοὶ τάφοι καὶ ἐπιτύμβια ἀνάγλυφα*, Ὁδηγὸς Κυπριακοῦ Μουσείου, Λευκωσία 1951, σσ. XVIII, 122, 126.

11. Ν.Γ. Κυριαζῆ, *Τὰ χωρία τῆς Κύπρου*, Λάρναξ 1952, σσ. 27-28, 39-40, 49-50, 137, 182.

12. J. Richard, *Chypre sous les Lusignans, Documents chypriotes des Archives du Vatican (XIVe et XVe siècles)*, Παρίσι 1962, σσ. 80, 84, 91.

13. Ἀθηνᾶς Ταρσοῦλη, *Κύπρος*, τόμ. Β', Ἀθῆναι 1963, σσ. 202-206.

14. Ἀνδρέα Σταύρου, "Ἡ Φασούλα διαθέτει ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς", ἔφημ. *Κύπρος*, 7/04/1969.

15) Ἰω. Τσικνοπούλλου, *Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Πάφου*, Λευκωσία 1971, σσ. 139, 140, 184, 210, 214, 219, 220.

16. Κ. Ἀ. Πιλαβάκη, "Συναγωγή Κυπριακοῦ τοπωνυμικοῦ ὕλικου", *Κυπριακαὶ Σπουδαὶ* 36 (1972), Παράρτημα σ. 30, *Κυπριακαὶ Σπουδαὶ* 37 (1973), Παράρτημα σ. 41, *Κυπριακαὶ Σπουδαὶ* 42 (1978), Παράρτημα σσ. 240, 250.

17. Μ. Christodoulou, *A concise Gazetteer of Cyprus*, Λευκωσία 1982, σσ. 13, 15, 59, 61.

18. Μ. Christodoulou, *A Complete Gazetteer of Cyprus*, I, Λευκωσία 1987, σσ. 57, 75, 120, 1200, 1203, 1233-1234, 1348-1349, 1366-1367, 1645, 1652-1653.

19. Ἀθ. Παπαγεωργίου, *Ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία*

τῆς Κύπρου, Κατάλογος Ἐκθεσης, Βυζαντινὸ Μουσεῖο Κύπρου, Λευκωσία 1995, σσ. XIII-XIV.

20. Ἀθ. Παπαγεωργίου, “Ἡ χριστιανικὴ τέχνη τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου κατὰ τὴν πρώτη χριστιανικὴ χιλιετία”, ἐν Ἐκκλησία Κύπρου 2000 χρόνια Χριστιανισμοῦ, Πρακτικὰ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, Λευκωσία 9-11 Ἰουνίου 2000, Λευκωσία 2002, σσ. 285, 287-288, 331.

21. Χ. Γ. Χοτζάκογλου, “Βυζαντινὴ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τέχνη στὴν Κύπρο”, Ἱστορία τῆς Κύπρου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Θεοδώρου Παπαδοπούλλου, τόμ. Γ', Βυζαντινὴ Κύπρος, Ἴδρυμα Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Λευκωσία 2005, σ. 540.

22. Ἱεράς Συνόδου Ἐκκλησίας Κύπρου, Ἑορτολόγιον, Τυπικαὶ Διατάξεις ἱερῶν ἀκολουθιῶν 2007, σσ. 349, 480, 500, 506, 508, 555, 652.

γ) Εἰκονογραφία

1. Σίμου Μενάρδου, «Τοπωνυμικὸν τῆς Κύπρου», Ἀθηνᾶ 18 (1905), σ. 385, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ IV τόμου τῶν Δημοσιευμάτων τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, Λευκωσία 1970, σσ. 56-57.

2. G. Jeffery, *A Description of the Historic Monuments of Cyprus*, Λευκωσία 1918, σσ. 285-286.

3) R. Gunnis, *Historic Cyprus*, (ἀ' ἔκδ. Λονδῖνον 1936, β' ἔκδ. Λονδῖνον 1947), σσ. 241-243.

4. Ἀ.-Ι. Στυλιανοῦ, “Ὁ ναὸς τῆς Παναγίας Θεοτόκου παρὰ τὴν Κακοπετριά”, *Κυπριακαὶ Σπουδαί* 16 (1952), σσ. 53, 58-63, 75, 77, πίν. Α', Β', Γ', Δ'.

5. A. and J. Stylianos, *Donors and Dedicatory Inscriptions, Supplicants and Supplications in the Painted Churches of Cyprus, Jahrbuch der Österreichischen Byzantinischen Gesellschaft IX*, 1960, σσ. 120, 121, πίν. 14.

6. A. and J. Stylianos, *The Painted Churches of Cyprus*, Λονδῖνον 1985, σσ. 76-80, 500, (ἀναθεωρ. ἔκδ. Λευκωσία 1997, σσ. 76-80, 500).

7. Ἀθ. Παπαγεωργίου, “Οἱ ξυλόστεγοι ναοὶ τῆς Κύπρου”, Τόμος Ἀναμνηστικὸς ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τοῦ περιοδικοῦ Ἀπόστολος Βαρνάβας (1918-1968), Λευκωσία 1975, σσ. 368-369, 473-475.

8. Ἀθ. Παπαγεωργίου, “Θεοτόκου ἐκκλησία, Κακοπετριά”, *Μεγάλῃ Κυπριακῇ Ἐγκυκλοπαίδεια* 6 (1987),

σσ. 20-21, 27.

9. Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου, *Μορφὲς ποῦ ἁγιασαν τὴν Κύπρο*, δ' ἔκδ., Λευκωσία 1988, σ. 482, ε' ἔκδ. Λευκωσία 1998, σσ. 585, 586.

10. Ἀνδρέα Χρ. Νικόπουλου, Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων Ρηγίνου καὶ Ὁρέστου, τιμωμένων τὴν Κ' Αὐγούστου, βάσει τῆς χειρόγραφης φυλλάδας τοῦ 1857, τοῦ ἱερέως Χριστοδοῦλου τοῦ Μαλουνταίου (ἀ' ἔκδ. Λακατάμια 1991), σσ. 4, 35.

11. Διομήδους Μυριανθέως, “Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ (13ος-20ός αἰώνας)”, Ἱερά Μητρόπολις Μόρφου, 2000 χρόνια Τέχνης καὶ Ἀγιότητος, Λευκωσία 2000, σσ. 77, 91.

δ) Ἱερά Λείψανα

1. Ν. Γ. Κυριαζῆ, “Ναογραφία τῆς Λευκωσίας”, *Κυπριακὰ Χρονικὰ* 9 (1933), σ. 208.

2. Ἰω. Π. Τσικνοπούλλου, Ἡ Ἱερά Βασιλικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Μαχαιρᾶ, Λευκωσία 1968, σ. 210/29, 30.

3. Χρυσοστόμου ἡγουμένου Κύκκου, Ἡ Ἱερά Μονὴ τοῦ Κύκκου, Κύπρος 1969, σ. 65/10/11.

4. Otto Meinardus, “Relics in the Churches and Monasteries of Cyprus” *Ostkirchliche Studien* 19 (1970), σ. 39.

ε) Λαογραφικὴ παράδοσις

1. Σίμου Γ. Μενάρδου, Συναξάριον Ἁγίων τῆς Κύπρου, Α': Ἅγιος Ρηγίνος καὶ Ὁρέστης, Ἐν Λεμεσῶ (Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς «Ἀληθείας») 1902, Πρόλογος σ. 3.

2. J. T. Hutchinson and Cl. D. Cobham, *A Handbook of Cyprus*, Λονδῖνον 1904, σ. 85.

3. H. Delehay, “Saints de Chypre”, *Analecta Bollandiana* 26 (1907), σσ. 239, 252, 263, 270-271.

4. H. Ch. Lukach-D. J. Jardine, *The Handbook of Cyprus*, Λονδῖνον 1913, σ. 289.

5. Κώστα Μυριανθέα, Γεωγραφία τῆς Κύπρου, Λευκωσία 1945, σσ. 129, 146, 172.

6. Νεάρχου Κληρίδη, Χωριὰ καὶ πολιτεῖες τῆς Κύπρου, Λευκωσία 1961, σσ. 30, 44, 168, 185-186, 237, 242-243.

